БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 95 (2128). | 13 май, якшанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ХИРМОН БАРАКАЛИ БЎЛСИН ДЕГАН ДЕҲҚОН ШУ КУНЛАРДА КЎЧАТНИ БУТЛАБ ОЛСИН!

ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ОЛДИДА

Поёни йўқ улуғ мамлакатимизнинг картасига бир назар ташланг-а. Болтиқ денгизидан тортиб то Куриль оролларигача, Шимолий муз океанидан тортиб то Туркман чўлларигача — хуллас ҳамма ери худди балиқчининг тўридек ингичка излар билан қоплаб олинган. Бу — темир йўллар. СССР дунёда энг буюк ва энг қудратли темир йўл транспортига эга. Темир йўл транспорти шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги алоқанинг энг муҳим воситасидир.

Шонли партиямиз XXII съездининг тарихий қарорларида ва КПСС нинг янги Программасида мамлакатимиз халқ хўжалигини юксалтириш ва совет кишилари фаровонлигини ошириш соҳасида қўйилган ғоят катта вазифаларни муваффақият билан амалга ошириш кўп жиҳатдан шонли темирйўлчиларимизнинг куч-ғайратига боғлиқдир. Чунки, буюк устозимиз В. И. Лениннинг таъбири билан айтганда, темир йўл транспорти мамлакат экономикасининг қон томиридир. Шу қон томир қанчалик аниқ ва пухта ишласа, қанчалик яхши бўлса, саноат ва қишлоқ хўжалиги ўртасидаги алоқалар шу қадар ривожланаберади, бинобарин экономика шу қадар юксалаберади.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати темир йўл транспортининг мамлакат иқтисодий ҳаётидаги ўрни ва ролига ҳамиша жуда катта эътибор бериб келмоқдалар. Москвада бўлиб ўтган темирйўлчиларнинг Бутуниттифоқ кенгаши ҳам ана шу ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир. Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев катта нутқ сўзлади. Ўртоқ Н. С. Хрушчев ўзининг чуқур ва ниҳоятда мазмунли бу нутқида темир йўл транспортининг ишини ҳозирги талаблар даражасига кўтариш учун қандай тадбирларни амалга оширишнинг аниқ ва равшан йўлларини белгилаб берди.

Мамлакатимизда темир йўл тармоқлари йил сайин кенгайтирилмоқда, янги замонавий техника тобора кенг жорий қилинмоқда. Темирйўлчиларимиз ҳам бутун совет халқи билан бир қаторда етти йиллик топшириқларини шараф билан бажариш ва шу йўл билан мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишига муносиб ҳисса қўшишдек олижаноб мақсад йўлида зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Партиямиз XX съезди темир йўл транспорти халқ хўжалигининг бошқа соҳаларига қараганда техника жиҳатидан анча орқада қолаётганлигини алоҳида кўрсатиб ўтган ва бу қолоқликни яқин вақт ичида тугатишни энг муҳим вазифалардан бири қилиб қўйган эди. Ўтган давр ичида партиямизнинг ана шу кўрсатмасини бажариш соҳасида жуда катта ишлар қилинди. Мамлакатнинг энг йирик участкаси ҳисобланган Тошкент темир йўли коллективи Иттифоқимизда биринчи бўлиб янги техника — тепловозларни кенг жорий қилабошлади. Ҳозирги пайтда тепловозларнинг иш коэффициентидан фойдаланиш жиҳатидан тошкентликлар мамлакат темирйўлчилари ўртасида пешқадамликни эгаллаб келмоқдалар. Фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари бўлимлар, станция ва депо коллективлари ўртасида кенг жорий қилинабошланди. Жумладан, автоматика ва телемеханика экономиканинг ана шу соҳасига ҳам кириб бормоқда. Бу тадбирлар станцияларнинг поезд ўтказиш қобилиятини кескин даражада оширмоқда, ишчилар меҳнатини тубдан яхшиламоқда ва ишлаб чиқариш маданиятини янги босқичга кўтариш соҳасида ғоят катта имкониятларни очиб бермоқда.

Областимизга Тошкент темир йўлининг икки бўлими — Тошкент ва Урсатьевск бўлимлари коллективи хизмат кўрсатади. Урсатьевск бўлимининг коллективи мавжуд имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланиб ишламоқда. Шу сабабли ҳам бу ерда фақат апрель ойининг ўзидагина пландан ташқари 152 минг тонна ҳар хил юклар ташилди. Шу давр ичида темир йўл транспортидаги энг муҳим кўрсаткич — вагонлар обороти 5,5 процент ошди. Бунга социалистик мусобақани кенг авж олдириш, илғорлар тажрибасини бутун коллектив ўртасида оммалаштириш, ҳаракат графигига қатъий амал қилиш йўли билан эришилди. Лекин темир йўл Тошкент бўлими шу йилнинг биринчи квартали ва апрель ойи топшириғини асосий кўрсаткичлар бўйича қониқарсиз бажарди. Ваҳоланки, бу бўлимнинг имкониятлари Урсатьевск бўлимига қараганда анча кўп, Тошкент бўлими техника билан жуда яхши ускуналанган.

Барча участкаларда мавжуд техникадан унумли фойдаланиш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, коллектив ўртасида ижодий ташаббускорликни кенг авж олдириш, мусобақа жараёнида вужудга келаётган ҳар бир янгиликни ўз вақтида қўллаб-қувватлаш ва шу йўл билан меҳнат унумдорлигини тўхтовсиз оширабоpишга эришиш — хўжалик раҳбарлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Темир йўл транспортининг ҳар бир участкасида техника-иқтисодий кўрсаткичларни тинмай яхшилашга имкон берувчи резервлар бор. Давлат манфаатлари, халқ манфаатлари ана шу резервлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланишни талаб қилаётир. Локомотивларнинг тезлигини ошириш — кўрсаткичларни яхшилашга имкон берувчи энг муҳим омиллардан биридир. Юриш тезлиги қанча ошса, участкаларнинг поезд ўтказиш қобилияти ҳам ошади, кўпроқ юк ташилади, локомотив ва вагонлар тежаб қолинади, бинобарин юк ташиш учун кетадиган харажатлар камаяди. Оғир юкли составларни кўпроқ тузиш, поездларнинг графикдан четга чиқиши, вагонларнинг станция ва шохобчаларда бекор туриб қолиши ва шунга ўхшаш бошқа камчиликларни тугатиш — темирйўлчиларимизнинг шарафли бурчидир.

Бутун мамлакатимиздаги каби бизнинг областимизда ҳам саноат корхоналарининг тармоғи йилдан-йилга кенгаймоқда, янги-янги завод-фабрикалар қад кўтармоқда, социалистик қишлоқ хўжалигимиз ҳам гуркираб ўсмоқда, юксалмоқда. Буларнинг ҳаммаси ўз навбатида темирйўлчиларимиз зиммасига янги вазифалар юклайди. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари темир йўл транспортининг ишидан доимо хабардор бўлиб туришлари, юз берган камчиликларни тугатишда станция ва депо коллективларига яқиндан ёрдам беришлари керак.

ЮКСАК МУКОФОТ

«Правда» газетасининг 50 йиллиги муносабати билан журналистика соҳасидаги самарали ишлари учун ҳамда совет матбуотини, нашриёт ишини, радио ва телевидениени ривожлантиришдаги катта хизматларини тақдирлаб, СССР Олий Совети Президиуми 1962 йил 4 май Фармони билан «Правда» газетасининг Ўзбекистондаги мухбири **Й. М. Муқимовни** «Ҳурмат белгиси» ордени билан ва «Правда» газетасининг Ўзбекистон ССРдаги мухбири **С. Ф. Соколовани** «Шавкатли меҳнат учун» медали билан мукофотлади.

ИЛҒОР ПИЛЛАЧИЛАР

РАҲМАТ, ОНАЖОН!

Бу гаплар Ойниса буви Абдураҳмоновага тегишли. Ойниса буви 70 ёшга қадам қўйганлигига қарамай, ҳали ўзини тетик ҳис қилади. Ўтган йили у ўз оиласи билан 10 қути қурт уруғи боқиб, унинг ҳар қутисидан давлатга 103 килограммдан пилла топширди, районда биринчи бўлиб мажбуриятини бажарди.

Ойниса буви Абдураҳмонова бу йил ҳам бўш келмаяпти. У, оиласи билан 6 қути қурт уруғини боқиб, мўл пилла ҳосили етиштирмоқда. Унинг келинлари Ўлбусин, Малика, Ўлмас, Муқаддам, қизи Қумри, ўғли Мираҳмадлар онанинг энг яқин кўмакдошлари: баргни ўз вақтида қирқиб келтирадилар ва салқин жойда сақлайдилар. Сифатли барг солинганлиги учун қуртлар уни иштаҳа билан еб, яхши ўсмоқда.

— Меҳнат қилган билан киши қаримайди, — дейди Ойниса буви, — аксинча ўзини бардам ҳис қилади. Шунинг учун мен меҳнат қилмасдан туролмайман. Бу йил ҳам ўтган йилдагидан кўп пилла топширсам топширраманки, кам бўлмайди.

Ойниса буви қурт боқаётган хоналарга кирдик: иссиқлик нормал. Қуртлар пилла ўрамоқда.

А. ҚУРБОНОВ,
Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхоз.

Боғча мудирасининг ҳиссаси

Улуғ опа Иброҳимова Оржоникидзе районидаги «Ленинград» колхозининг марказий боғчасида мудира бўлиб ишлайди. У пилла етиштириш ишига ҳисса қўшиш мақсадида колхоздан 24 грамм пилла қурти уруғи олиб боқди. Тер тўкиб қилинган меҳнат яхши натижа берди. Қуртлар 20 кун деганда дастага кирди.

Мана, энди Улуғ опанинг ишидан ҳамма хурсанд.

— Мен, — дейди Улуғ опа, — 71 килограмм пилла топширишга сўз берган эдим. Ҳозиргача топширган пиллам эса 160 килограммга етиб қолди.

Камтар ва меҳнаткаш аёл Улуғ опанинг қўшган ҳиссасидан колхозчилар миннатдор.

«Ленинград» колхозида ўртоқ Иброҳимова сингари моҳир пиллачилар кўп. Тастон Йўлдошев, Олтой Саденова ва Умур Каримовларнинг ҳар бири бир-бир ярим қути пилла қурти боқиб, ҳар қутисидан 90-100 килограммдан пилла топширишга эришдилар.

— Колхоз бўйича 156 қути пилла қуртидан давлатга 9300 килограмм пилла топшириш мажбуриятини олганмиз, — дейди пиллачилик бригадасининг бошлиғи ўртоқ Рихсибой Исҳоқов, — ҳозир пилла топшириш қизғин давом этмоқда. Биз, албатта, ўз аҳдимизнинг уддасидан чиқамиз.

С. МИРЗАЛИЕВ.

Парвариш кучайтирилди

Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг Ҳамид Амирхонов бошлиқ бригадаси деҳқонлари бу йил ҳар гектар ердан 28 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун астойдил меҳнат қилаяптилар. Бугунги ишни эртага қолдирмайдиган бу аҳил коллектив ишни бошидан пухта қилган, чигит экиладиган 107 гектар ернинг ҳаммасини эрта куздаёқ сифатли шудгор қилиб қўйган эди. Халқнинг ерни тўйдирсанг, элни тўйдиради, деган оқилона гапига амал қилиб, ҳайдашдан аввал ҳар гектар ерга 300 килограммдан суперфосфат ҳамда 6—8 тоннадан маҳаллий ўғит берилди. Қишнинг қор-ёмғирини шимиб ётган ерлар эрта баҳордаёқ яхшилаб бороналанди.

Кун исиши билан бригаданинг Иван Шейко, Тўрабек Усмонзлиев ўртоқлар каби азамат механизаторлари амалий ишга киришдилар. Улар бўрсиб ётган тупроқ бағрига энг қулай агротехника муддатларида уруғ ташладилар. Мана, энди яшил квадратлар кўзни қувонтиради. Бригада пахтакорлари етиштирилган ҳосилни машинада териб олишга катта эътибор берадилар.

Ҳосилнинг мўл бўлиши кўп жиҳатдан механизаторларга боғлиқ. Буни яхши англаган бригаданинг механизаторлари қаторлар билиниши биланоқ, ғўза қатор ораларига ишлов беришга киришдилар.

Сўзи билан иши бир бўлган бригада аъзолари ўз ваъдаларининг устидан албатта чиқадилар.

М. ОЙДИНОВ.

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Мамлакатга 503 минг тонна пахта етказиб беришга бел боғлаган областимиз пахтакорлари барча майдонларда чигитни текис ундириб олиш, ғўза парваришини кучайтириб юборишга киришдилар. Қудратли универсаллар ишга тушиб кетди. Азамат механизаторлар бу агрегатлардан унумли фойдаланиб, ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилишни сифатли ўтказмоқдалар.

— Кўчат бут бўлса, ҳосил мўл бўлади, — дейди Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Анвар Эгамназаров, — шунинг учун бизнинг механизаторларимиз культивацияни ғоят эҳтиётлик билан ўтказаяптилар. Мақсадимиз ҳар гектар ерда 95-100 минг туп кўчат сақлаб қолиш. Шунда 40 центнердан ошириб пахта берамиз, деган сўзимизнинг уддасидан чиқамиз.

Ишни ана шундай миришкорларнинг тажрибаси асосида ташкил этган пахтакорлар тўла гектар учун курашни қизитиб юбордилар. Улар культивацияни ўтказиш билан бирга, карталарни бирма-бир айланиб чиқмоқдалар, совуқ уриб кетган ерларга экилган чигитнинг униб чиқишини диққат билан кузатиб бормоқдалар, ола чиққан ерларга, карта четларига чигит экиб, кўчатни бутлаб олиш учун зарур чораларни кўрмоқдалар.

Афсуски, баъзибир хўжаликларда, бригадаларда кўчатни бутлаб олиш соҳасидаги ишлар талабга жавоб бермайди. Масалан, Ўрта Чирчиқ районидаги «XXII партсъезд» колхозининг айрим бригадаларида культивациянинг сифатига эътибор берилмаётир. Суғориш ишлари ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Айниқса, биринчи культивация билан озиқлантиришни ҳам қўшиб ўтказиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Оққўрғон районидаги «XXII партсъезд», Бўка, Пискент районларидаги баъзи колхозларда ҳам мўл ҳосил учун курашнинг ҳал қилувчи ҳозирги пайтида ана шундай камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Биринчи узунасига ва кўндалангига культивацияни намунали ўтказиш ҳозирги куннинг муҳим вазифасидир. Бу иш қанчалик ўз вақтида ва сифатли ўтказилса, ғўзанинг иккинчи ва учинчи парвариши даврида амалга ошириладиган тадбирлар шунчалик осон кўчади. Ҳамма майдонда чигитнинг текис униб чиқишини кутиб ўтирмасдан, қаторлар билиниши биланоқ культивацияни бошлаб юбораверіш керак. Бунда қатор ораларининг нормал кенгликда юмшатилишига эътибор бериш зарур. Қатор оралари қанчалик яхши юмшатилса тупроқда нам шунчалик узоқ сақланади. Сув камчил бўлаётган бу йилги шароитда бу нарса муҳимдир.

Пахтакор ўртоқ!

Ҳамма ерда ғўза парваришини кучайтириб юборайлик. **Ҳар гектар ерда кам деганда 100 минг туп кўчат етиштириб, уни сақлаб қолаолган деҳқон, албатта, ўз сўзининг устидан чиқади.** Бунинг учун шу кунларда замин яратиш лозим. Карталарни бирма-бир текшириб чиқиш, совуқ урган, ола чиққан ерларга қайта чигит экишни яқин кунларда тугаллаш лозим. ***Шундай қилиш керакки, чигит тушмай қолган бир қарич ҳам ер қолмасин.***

ҲАР БИР КАРТАНИНГ ТУПРОҚ ШАРОИТИГА ҚАРАБ ЯГАНАЛАШНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗИШ ТАДБИРЛАРИНИ БЕЛГИЛАЙЛИК. ҲАР БИР УЯДА БЕЛГИЛАНГАН МИҚДОРДА СОҒЛОМ КЎЧАТНИ ҚОЛДИРАЙЛИК.

ЯГАНАЛАШДАН СЎНГ ҲАР БИР КАРТА, ҲАР БИР УЧАСТКАНИ ТРАКТОРЧИЛАР, КОЛХОЗЧИЛАРГА АКТ ТУЗИБ БИРКИТИБ ҚЎЙИШ—КЎЧАТ ҚАЛИНЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА МАСЪУЛИЯТНИ ОШИРАДИ.

ҒЎЗАНИ УЗУНАСИГА ВА КЎНДАЛАНГИГА КУЛЬТИВАЦИЯ ҚИЛИШДА ҚАТОР ОРАЛАРИНИНГ НОРМАЛ КЕНГЛИКДА ЮМШАТИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАНГ!

ҒЎЗА ЁШЛИГИДА ОЗИҚЛАНТИРИЛСА, СЕРҲОСИЛ ВА БАҚУВВАТ БЎЛИБ ЎСАДИ. АНА ШУНИ ҲИСОБГА ОЛИБ КУЛЬТИВАЦИЯ БИЛАН БИР ЙЎЛА ҒЎЗАНИ ОЗИҚЛАНТИРИШНИ ҲАММА ЕРДА КЕНГ ЙЎЛГА ҚЎЯЙЛИК.

Кўчат текис, гектарлар тўла бўлсин

А. ДОДАБАЕВ,
биология фанлари доктори

<>

Пахтакорларимиз ҳаётида долизарб кунлар бошланди. Улар мамлакатга бу йил ҳар қачонгидан кўп «оқ олтин» ҳосили етказиб беришга аҳд қилган ҳолда меҳнат қилмоқдалар, барча майдонларда чигитни текис ундириб кўчатни бутлаб олиш, гектарларнинг тўла бўлишини таъминлаш учун курашмоқдалар. Мен яқинда областнинг Пискент, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон, Бўка, Янгийўл, Бекобод, Гулистон, Комсомол районларидаги колхоз ва совхозларда бўлдим. Миришкор деҳқонларнинг мўл ҳосил етиштириш соҳасида олиб бораётган ишлари билан танишдим.

Шуни айтиш керакки, айрим район ва колхозлар чигитни сифатли экиш ва уни бир текис ундириб олиш соҳасида яхши ютуқларни қўлга киритганлар. Айниқса чинозликлардан ўрнак олса арзийди.

Лекин умуман олганда мўл ҳосил учун кураш йўлида олиб борилаётган ишлар ҳали қаноатланарли эмас. Кўпчилик жойларда чигит қайта бузиб экилаяпти. Бунинг сабаби шуки, ана шу майдонлардаги ғўзани совуқ уриб кетган ёки чигити чириб қолган. Областимизнинг бир қанча майдонларида ҳозир ҳам қайтадан чигит экишга тўғри келади. Шундай экан, ҳозирги кунда колхоз ва совхозлардаги агрономларнинг энг муҳим вазифаси — ана шундай карталарни тезда аниқлаб, бу ерларга қайтадан чигит экишни таъминлашдан иборатдир.

Областимизда чигит экиш плани бажарилган бўлса ҳам, лекин гектарлар тўла, кўчатлар текис бўлмас экан, экишни тўла туталладик деб айта олмаймиз.

Энди ягананиўтказиш тўғрисида. Кўп жойларда ҳали ягана бошлангани йўқ. Бизнинг фикримизча, март ойининг охирларида экилиб, совуқдан омон қолиб униб чиққан ғўзаларни яганалаш тўғрисида ўйлаб кўриш керак. Бунда ҳар бир картанинг тупроқ шароити ҳисобга олиниши лозим.

Яганалаш вақтида соғлом кўчатларни қолдиришга аҳамият берайлик: соғлом кўчат деб икки қулоқ барг чиқарган, тешилмаган, шикастланмаган, гоммоз касалига чалинмаган ғўзаларни айтамиз. Иккинчидан, яганалаш вақтида бошқа чигитларга қараганда сал бўлсада эрта униб чиққан чигитларнинг ғўзасини танлай билиш керак. Эрта униб чиққан чигитлар ғўзасининг бошқа ғўзалардан фарқи уларнинг бўйига қараб эмас, чиқарган чинбаргларининг сифатига қараб белгиланади. Бу масалада эътиборсизликка, шошмашошарликка йўл қўйиш ярамайди. Агар ягона сифатсиз ўтказилса, ҳар гектар ер ҳисобига 4—5 центнер пахтани йўқотган бўламиз.

Ҳосил тупдан олинади, дейди миришкор деҳқонлар. Бунинг маъноси шуки, гектарларда кўчат нормал қалинликда бўлса, ҳосил ҳам мўл бўлади. Бу ҳақда газеталарда, журналларда олимлар, агрономлар кўп маслаҳатлар беришди. Лекин шундай бўлса ҳам яна қайтариб ўтамиз: **25 майдан кечикмасдан кўчатни бутлаб олмаган деҳқон ўз сўзининг устидан чиқаолмайди.**

Бир гектар ерда қанча кўчат қолдириш белгиланганида ҳар бир картанинг тупроқ шароити, сизот сувларининг ер юзасига яқин ёки узоқлик ҳолати, карталарнинг вильт касаллиги билан зарарланган ёки зарарланмаганлиги шунингдек техника воситалари, механизатор кадрларнинг савияси ҳисобга олиниши шарт. Ана шу асосда ягана қилиш тавсия этилади.

Тошкент области шимолий районлардан ҳисобланади. Шунинг учун ҳам гектарларда кўчатларни мумкин қадар нормал қалинликда сақлаб қолиш муҳим масала. Илмий текшириш муассасалари, тажрибакорларнинг кўп йиллик тажрибаси шуни кўрсатдики, Тошкент областида кўчат сонини кўпайтириш жуда катта аҳамиятга эга.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларидан руҳланган Тошкент областининг пахтакорлари бу йил илғор методларда чигит экиш вазифасини ҳар қачонгидан ҳам муваффақиятли бажардилар. Квадрат-уялаб чигит экиш плани ошириб бажарилди. Уруғликни аниқ миқдорда ташлайдиган сеялкалар билан 1961 йилдагига нисбатан 33 баравар кўп майдонга чигит экилди. Ҳар бир гектар майдон кўчат қалинлигини етарли бўлишини таъминлаш учун бу йил, айниқса, 60х50, 60х45 сантиметрли схемалар кенг қўлланилди.

Эндиги муҳим вазифа ягананиўз вақтида ўтказиш ва ернинг шароитига қараб ҳар бир уяда қанчадан кўчат қолдириш ҳақида жиддий ўйлаб кўришдан иборат.

Агар 60х45 схемасида чигит экилган ерларда ҳар уяда 2 тадан кўчат қолдирилса, бир гектар ерда 74 минг туп кўчат бўлади, агар 3 тадан кўчат қолдирилса 110 минг туп кўчат сақланади, агар 4 тадан кўчат қолдирилса, кўчат сони 148 минг тупга етади. Бироқ шуни ҳам ҳисобга олиш керакки, кўп жойларда ер экишга сифатсиз тайёрланганлиги, сеялкалар яхши созланмаганлиги, экиш кўнгилдагидек ўтказилмаганлиги туфайли гектарлардаги кўчатлар ҳамма вақт ҳам юқорида биз ҳисоблаб чиққандек бўлавермайди.

Чигит 60х45 схемасида экилган майдонларда ҳар бир уяда бир-икки тупдан кўчат қолдирилса, у ҳолда ўсимликнинг асосий томирлари ер устига яқин жойлашади. Агар уяларда 3—4 тупдан кўчат қолдирилса, ғўзанинг ўқ томири чуқур илдиз отади, асосий илдизлари ер юзасига яқин бўлмайди. Бундай ғўзалар сувсизликка чидамли бўлади ва вильт касалига кам чалинади. Демак, ғўза яхши ривожланади. Ҳосили кўп, сифати яхши бўлади.

Масалан, ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-текшириш институтида олиб борилган бир тажрибани олиб кўрайлик. Тажриба натижасида шу нарса аниқланди: бир гектар ерда 60 минг туп кўчат сақлаб қолинди. шу кўчатнинг ҳар юзтасидан 37,1 проценти вильт билан оғриди. Лекин шундай бўлса ҳам бундай майдонларнинг ҳар гектаридан 27,6 центнер ҳосил олинди. Ёки бўлмаса бир гектар ерда 80—100 минг туп кўчат сақлаб қолинди. Бу кўчатларнинг ҳар 100 тасидан 18,3 проценти вильт касаллиги билан оғриган. Шундай бўлса ҳам ҳар гектар ердан 37,1 центнер ҳосил олинган.

Бу тажриба шуни кўрсатадики, уяларда кўчат сони кўп бўлса ғўза чуқур илдиз отиб, касалликка кам чалинади, унинг атрофи юмшатилганда илдизлари кам зарарланади.

Деҳқон ўртоқ, агар сен шу кунларда кўчатни бутлаб олиш тўғрисида қайғирмай, ҳар гектар ерда 60—65 минг туп кўчат сақлаб қоладиган бўлсанг, у маҳалда олинган мажбуриятни бажариш учун ортиқча меҳнат сарфлаш, ғўзаларда кўпроқ кўсак тўплаш лозим бўлади. Айтайлик, бир гектар ерда 60 минг туп кўчат бор, ҳар гектар ердан 28 центнердан пахта топшириш мажбурияти олинган. Ана шу мажбуриятни бажариш учун 10—12 августга бориб ҳар бир туп ғўзада ўртача 9,3 тадан кўсак тўплаш лозим бўлади. Акс ҳолда мажбуриятни бажариш мумкин бўлмайди. Ёки бир гектар ерда юз минг туп кўчат сақлаб қолинди дейлик. Ҳар гектаридан 28 центнердан пахта топшириш керак. Бунинг учун 10—12 августга борганда ҳар бир туп ғўзада 6,1 тадан кўсак тўпланган бўлиши шарт. Шунда мажбуриятни қоплаш мумкин бўлади.

Демак, булардан келиб чиқадиган хулоса шуки, ҳар гектар ерда кам деганда 95—100 минг туп кўчат бўлгани яхши. Агар кўчат 60—65 минг туп бўлиб қолса, у маҳалда деҳқон ўз сўзининг устидан чиқиш учун ҳар туп ғўзада 3,2 тадан кўп кўсак тўплаши зарур бўлади.

Хулоса қилиб шуни айтишимиз керакки, гектарларда кўчатлар текис ва нормал қалинликда бўлсин. Ҳар бир колхоз ва совхознинг раҳбарлари 20—25 майга қадар бу тўғрида бош қотириб, далаларда кўчат қалинлигини аниқлаб чиқишлари, чиқмаган жойлар бўлса унга дарҳол қайта чигит экишни йўлга қўйишлари керак. Ҳозирги куннинг энг муҳим вазифаси ана шундан иборат. Шуни унутмангки, майдан кейин экилган чигитдан униб чиққан ғўзадан кам фойда бўлади. Чунки дефолиация ўтказиладиган вақтда унинг кўсаклари етилмаган бўлади ва 60—70 процент ҳосил йўқотилади.

Бу йил Тошкент областининг пахтакорлари мамлакатга 503 минг тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилганлар. Бу аҳднинг уддасидан чиқиш КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошириш йўлида қўйилган дадил қадам бўлади. Ҳозир кунлар ғанимат, техникамиз етарли, ҳамма имконият бор экан, фурсатни қўлдан бой бермайлик. Барча майдонларда чигитни бир текис ундириб олиб, олган мажбуриятимизнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада кўчат сақлаб қолиш учун курашайлик!

Бу ишда тракторчиларимизнинг, сувчиларимизнинг роли жуда каттадир. Улар экинни парвариш қилаётганларида ғўза ниҳолларини нобуд қилмасликлари учун назоратни кучайтириш керак. Ишни шундай ташкил этайликки, кузга бориб юзимиз шувит бўлиб қолмасин.

Область районларида ва ишлаб чиқариш бошқармаларида пилла тайёрлашнинг бориши ҳақида 12 майгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Районлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Бўка	11,9	27,4	Янгийўл	4,6	9,5
Пискент	6,7	25,9	Юқори Чирчиқ	4,7	9,3
Оққўрғон	8,0	24,4	**Янгийўл бошқармаси бўйича**	**5,9**	**14,9**
Ўрта Чирчиқ	6,4	16,9	Комсомол	10,2	37,9
Чирчиқ бошқармаси бўйича	**8,1**	**24,5**	Гулистон	11,3	35,7
Оржоникидзе	7,8	76,8	Сирдарё	6,9	27,8
Калинин	12,7	61,8	**Сирдарё бошқармаси бўйича**	**8,7**	**32,0**
Оҳангарон	0,8	2,6	Бекобод	13,0	55,1
Бўстонлиқ	1,0	2,3	Янгиер	4,6	27,9
Тошкент бошқармаси бўйича	**7,0**	**46,2**	**Янгиер бошқармаси бўйича**	**11,6**	**50,4**
Чиноз	10,9	34,7			
Қуйи Чирчиқ	5,6	15,9	Область бўйича	7,6	32,2

Ўрта Осиё экономикасининг равнақи учун

ФРУНЗЕ, 10 май. (ТАСС). Бугун бу ерда Ўрта Осиё иқтисодий райони халқ хўжалиги кенгашлари ишини координация қилиш ва планлаштириш кенгашининг мажлиси бўлди. Мажлисда Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон халқ хўжалигини янада ривожлантиришга тааллуқли муҳим масалалар қараб чиқилди. Қирғизистон ССР Госпланининг раиси В. Д. Кулаковнинг «Ўрта Осиё республикалари ёқилғи-энергетика балансининг баъзи масалалари тўғрисида»ги ва Қирғизистон Халқ хўжалиги кенгаши раиси В. Н. Чуркиннинг «Ўрта Осиё иқтисодий районидаги металл ишлаш ва машинасозлик корхоналарини ихтисослаштириш ҳамда кооперативлаштириш тўғрисида»ги докладлари муҳокама қилинди.

Совет Ўрта Осиёси мамлакатимизнинг ёқилғи-энергетика манбалари билан энг кўп таъминланган районларининг биридир. Ўрта Осиё табиий газ запаслари жиҳатидан СССРда биринчи ўринни, гидроэнергетика ресурслари жиҳатидан иккинчи ўринни эгаллайди. Мажлис қатнашчилари шунга асосланиб, қардош республикалар халқ хўжалигини етти йиллик планда мўлжалланганидан тезроқ ривожлантириш имконияти борлигини кўрсатдилар. 1965 йилда табиий газ ёқилғи балансининг қарийб ярмини ташкил этади, электр энергияси ишлаб чиқариш эса, икки баравардан зиёд ортади.

Ўрта Осиё машинасозлиги контроль рақамларда кўзда тутилганидан тезроқ суръатлар билан ривожланмоқда. Кейинги уч йил ичида машинасозлик саноатининг ҳажми 1,7 баравар кўпайди, етти йилликнинг охиригача қолган давр ичида эса, яна қарийб икки баравар кўпаяди. Қишлоқ хўжалик машинасозлиги, электротехника саноати ва асбобсозлик, шунингдек, станоксозлик саноати устун даражада ривожлантирилади.

Мажлисда А. Н. Рудин республикалараро кенгаш раисининг ўринбосари қилиб, Б. А. Десятчиков кенгашнинг секретари қилиб тасдиқланди, шунингдек кенгаш доимий комиссияларининг раислари тасдиқланди.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Р. Қурбонов, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Усубалиев, Қирғизистон ССР Министрлар Советининг раиси Б. Мамбетов, Қирғизистон Олий Совети Президиумининг раиси Т. Қулатов, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Расулов, Тожикистон ССР Министрлар Советининг раиси А. Қаҳҳоров, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Овезов, Ўрта Осиё республикалари Госпланлари, халқ хўжалиги кенгашлари, фанлар академиясининг раҳбарлари, СССР Госплани ва Давлат иқтисодий советининг вакиллари қатнашдилар.

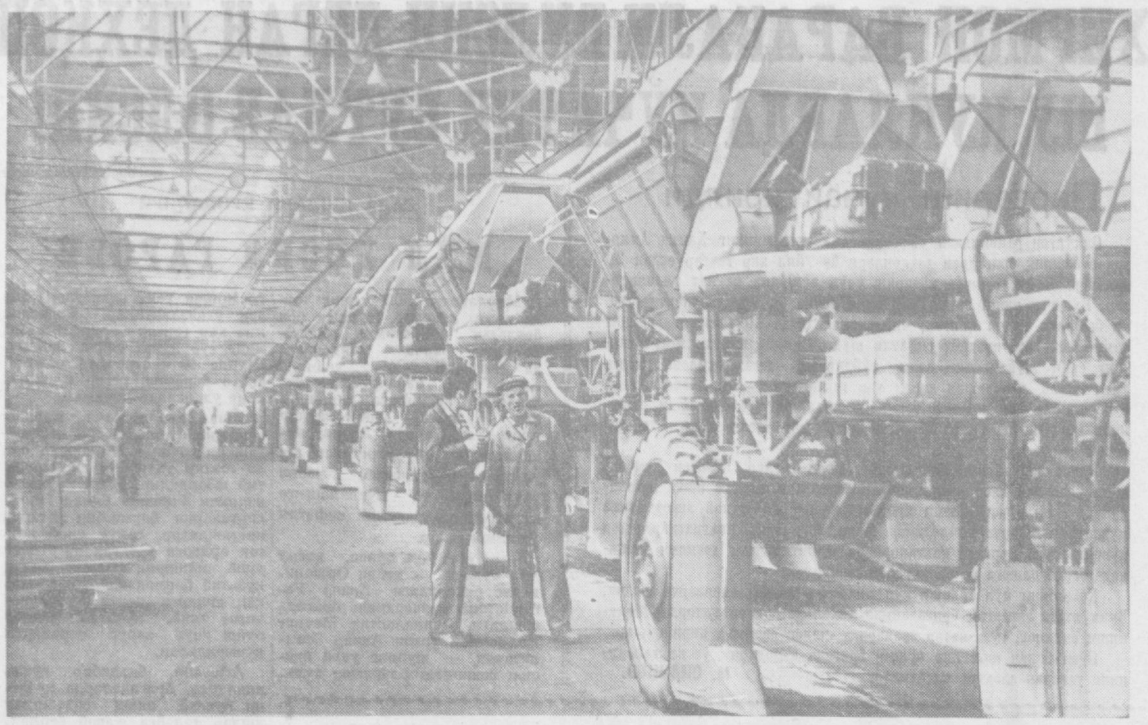

«Ташсельмаш» заводининг бош конвейеридан яқинда 10 мингинчи «ХВС-1,2» маркали пахта териш агрегати туширилди. Фотомухбиримиз А. Абалян заводда бўлиб, колхоз ва совхозларга жўнатиш учун тахт қилиб қўйилган машиналарни суратга олди. Техника бюросининг бошлиғи Давид Салтанов (чапда) ҳамда 22-цехнинг старший мастери Николай Цибулин ўртоқлар янги машиналарни кўздан кечирмоқдалар.

ЯНГИ ЗАВОД ҚУРИЛИШИДА

Олмалиқда янги оҳак заводини ишга туширишга қизғин тайёргарлик кўрилаяпти. Бу завод Шеробод тепалиги остида неча юз йиллардан бери яшириниб ётган оҳактошларни қайта ишлашга мўлжалланган. Бу қазилмадан фойдаланишни йўлга қўйиш учун унинг устини қоплаган тупроқни олиб ташлаш керак. Бу жуда кўп куч ва вақт талаб этади.

Буни тезлатиш учун Олтинтопган кон-металлургия комбинатининг иш тажрибасида биринчи марта гидромонитор қўлланилмоқда. Гидромониторга насос орқали ўн атмосфера босим остида сув берилади. Сув тупроқ қатламини ювиб кетади.

Янги заводнинг қурувчилари шу усул билан йил бошидан бери 35 минг кубометрга яқин жинсларни ювдилар. Гидромониторчилардан В. Воровко, В. Подмосковний, А. Кулешов ўртоқлар меҳнатда жонбозлик кўрсатиб, нормани орттириб бажаришга эришмоқдалар.

Яқин кунлар ичида завод карьердан дастлабки оҳактошларни қабул қилабошлайди.

С. ОЛИМХЎЖАЕВ.

Янгийўл гўшт комбинатига иккинчи даражали диплом берилди

ЯНГИЙЎЛ. 12. май. (ЎзТАГ). Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича поток-механизациялашган линия яратилганлиги ва жорий қилинганлиги учун Янгийўл гўшт комбинатига иккинчи даражали диплом ҳамда бешта медаль берди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

СОВХОЗЛАРДА ИШ ПУХТА ТАШКИЛ ЭТИЛСИН

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг навбатдаги мажлисида совхозларнинг 1961 йилги ишлаб чиқариш-молиявий фаолияти якунлари ва галдаги вазифалари ҳақидаги масала муҳокама қилинди.

Ўтган йили область совхозлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда бирмунча ютуқларни қўлга киритдилар: пахта тайёрлаш давлат плани муваффақиятли бажарилди. Ғалла, сабзавот, пилла топшириш юзасидан берилган топшириқлар анча ортиғи билан адо этилди. Кўп миқдорда гўшт, тухум етиштирилди.

Лекин шунга қарамай, бир қатор совхозлар хўжалик йилини қониқарсиз якунладилар. Натижада область совхозларида ҳар гектар ердан пландаги 21,1 ўрнига ўртача 20,5 центнердан пахта ҳосили олинди. Айрим совхоз ва бўлимларда эса ҳосил бундан ҳам кам бўлди. Картошка, сабзавот ва полиз экинлари экиш ва уларнинг ҳосилдорлигини оширишда жиддий камчиликларга йўл қўйилди.

Бунинг асосий сабабларидан бири шуки, совхозларда деҳқончилик маданиятини ошириш, ердан унумли фойдаланиш, агротехника тадбирларини ўз вақтида амалга ошириш масалалари билан юзаки шуғулланилмоқда.

Жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишга ишнинг кўзини билган ҳолда раҳбарлик қилинмаяпти. «Чаноқ», «Ховос», «Гулистон», «Мирзачўл», «Оққўрғон» ва бошқа совхозларда соғин сигирлардан сут соғиб олиш, чорва молларини боқиш талабга жавоб бермайди.

Шунингдек бир қатор совхозларда маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг таннархини камайтиришга етарли аҳамият берилмаётир. Давлат маблағлари тежаб-тергаб сарфланмаётир.

Область ижроия комитети совхозларга раҳбарлик қилишни тубдан яхшилаш, ҳар бир хўжаликнинг рентабель ишлашига эришиш, пахтадан камида 25 центнердан ҳосил олишни таъминлаш юзасидан зарур тадбирлар белгиланган қарор қабул қилди.

Шунингдек ижроия комитет мажлисида дарё транспорти ишини яхшилаш, сабзавот, картошка ва маккажўхори экинларини парвариш қилишнинг бориши, пахта териш машиналарининг ремонти ва механик-ҳайдовчи кадрларни тайёрлаш масалалари ҳам муҳокама қилинди ва зарур тадбирлар белгиланди.

ПАХТАКОРЛАР УЧУН

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг тарихий қарорларига амалий жавоб бериш учун астойдил интилаётган Тошкентдаги «Автотрактородеталь» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари катта ғалабани қўлга киритишди. Корхонада янги универсал чанглагич-пуркагич ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу агрегатнинг иш унуми шу вақтгача ғўза зараркунандаларига қарши курашда фойдаланиб келинган чанглагич-пуркагич агрегатлариникига қараганда деярлик икки баравар ортиқ. Янги машина ёрдами билан бир соатда икки ярим гектар ерни дорилаш мумкин. У бир йўла 4,8 метр кенгликка дори сепиб боради.

Бу машинани Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашига қарашли пахтачилик бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси коллективи яратган. Уни «ДТ—24—3Т» ёки «Т—28Х» маркали тракторларга осиб ишлатиш мумкин. Корхона коллективи йил охиригача пахтакорларга ана шундай янги агрегатлардан бир неча юзта етказиб бериш учун курашни қизитиб юборди.

ПЕШҚАДАМ УЧАСТКА

«Средазтрансспецстрой»га қарашли 209-қурилиш бошқармасининг коллективи уй-жой ва саноат объектлари қурилиши юзасидан белгиланган топшириқларни бекамі-кўст адо этишга астойдил интилмоқда. Айниқса, иккинчи участка бинокорлари яхши натижаларга эришмоқдалар. Биринчи квартал планини қарийб 106 процент қилиб адо этган участка коллективи апрель ойида ҳам кўтаринки руҳ билан меҳнат қилди.

Участканинг тажрибали бинокор И. Раҳимжонов бошчилигидаги ғишт терувчилар бригадаси аъзолари топшириқларни мунтазам 160-170 процентдан адо этмоқдалар. Бригаданинг Ҳатам Исмоилов, Рихсивой Аҳмедов, Ғулом Иброҳимов, Галия Хуслина ўртоқлар сингари аъзолари унумли меҳнатлари билан участка коллективи орасида ҳурмат қозондилар. Уларнинг иш кўрсаткичлари 200 процентни ташкил этади.

Х. ҲАЙДАРОВ.

МАКТАБДА ЭСТЕТИКА ТЎГАРАГИ

Мабодо Тошкентдаги 64-мактабга бориб қолсангиз, кираверишда кўринарли жойга йирик ҳарфлар билан ёзиб қўйилган «Аввало хушмуомала бўлайлик» деган плакатга кўзингиз тушади. Яна коридор бўйлаб борар экансиз, девордаги «Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси» стенди кишининг эътиборини ўзига тортади. Бу плакат ва стендларни ўқувчиларнинг ўзлари, эстетика тўгарагининг иштирокчилари қунт билан ишлашган.

Бу ерда эстетика тарбиясига алоҳида эътибор берилади. Мактабда эстетика тўгараги ишлаб турибди. Тўгаракка 9—10-синф ўқувчиларидан 20 га яқин йигит-қиз жалб этилган. Улар қисқа вақт ичида «Санъатнинг моҳияти», «Ишлаб чиқаришнинг эстетика билан боғланиши», «Эстетика функциялари» каби бир неча темаларда машғулот ўтказдилар. Машғулотларнинг иккинчи қисмида ўқувчилар «Эстетиканинг мазмуни ва формаси», «Гўзаллик» сингари темаларда машғулот ўтказадилар.

А. КИМ.

ЯНГИЛИКНИНГ ҚАНОТИ БЎЛАДИ

Халқимизда «Янгиликнинг қаноти бўлади» деган ажойиб мақол бор. Бу мақолнинг нақадар тўғрилигини кўрсатувчи мисоллар жуда кўп. Уларни ҳар қадамда, ҳар куни учратиш мумкин. Чунки кишиликнинг асрлар давомидаги умид ва орзуси — коммунистик жамият барпо қилишга жаҳонда биринчи бўлиб бел боғлаган паҳлавон халқимизнинг бу улуғ кураши янгиликларга бой. Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш йўлида жадаллик билан меҳнат қилаётган совет кишилари ажойиб ватанпарварлик намуналарини кўрсатмоқдалар, янги-янги ташаббуслар билан чиқмоқдалар, уларни санаб саноғига етаолмайсан, киши.

Етти йиллик план режаларини амалга ошириш учун умумхалқ кураши бошланган дастлабки ойлардаёқ Москва, Ленинград, Свердловск шаҳарларидаги саноат корхоналарининг коллективлари ажойиб ташаббус билан чиқишди. Улар корхоналарда, муассасаларда, қурилиш ва транспорт ташкилотларида жамоатчилик асосида, бепул ишлайдиган конструкторлик, технологик ва иқтисодий анализ бюролари ташкил этдилар. Бу янгилик худди қанотли қушдек мамлакатимизнинг барча бурчакларига, шу жумладан республикамизга ҳам тез етиб келди. Орадан кўп ўтмай шундай бюролар момақалдироқдан кейинги қўзиқорин сингари дам у, дам бу корхонада вужудга келабошлади.

Жамоатчилик асосида ишлайдиган конструкторлик бюролари биринчи галда машинасозлик ва кимё саноатимиз корхоналарида тузилабошланди. Ўзбекистон трактор-йиғув заводи, Чирчиқ электркимё комбинати инженер-техник ходимлари ва новаторлари республикамизда бу ҳаракатнинг пионерлари бўлишди. Ҳозир эса Ўзбекистонда 250 дан ортиқ шундай бюролар ишлаб турибди, уларга 2000 га яқин киши — инженерлар, конструкторлар, техниклар, технологлар, рационализаторлар ва илғор ишчилар бирлашган. Совнархозга қарашли саноат корхоналарида 150 дан ортиқ бюро ташкил этилди. Бу бюроларда давлат, халқ манфаатини ўзининг шахсий манфаатидан юқори қўядиган 1200 дан ортиқ киши ижодий изланиш олиб бормоқда. Улар меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини камайтириш, ишлаб чиқариш маданиятини юксак босқичга кўтариш юзасидан корхоналар коллективлари олиб бораётган курашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Бюро аъзолари иш вақти тугагандан кейин ҳафтада 2 — 3 кун бир неча соат давомида машиналарнинг янги конструкциялари, янги технология устида, рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини, илғор иш методларини кенг жорий қилиш, мавжуд асбоб-ускуналарни модернизациялаш устида изланиш олиб бормоқдалар.

Жамоатчилик асосида ишлайдиган конструкторлик, технологик бюроларнинг аъзолари корхоналарда рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатининг кенгайишига ёрдам бермоқдалар. Бюро аъзолари ишдан кейин қолиб, таклифларнинг авторлари билан биргаликда ишлайдилар, уларга зарур бўлган инженерлик ёрдами кўрсатишмоқда. Шу туфайли ҳам ўтган йили 1960 йилдагига қараганда анча кўп новаторлик таклифлари тушди. Етти йилликнинг учинчи йилида амалга оширилган рационализаторлик таклифлар и туфайли Халқ хўжалиги кенгаши бўйича 15 миллион сўм давлат маблағи тежаб қолинди.

Шуниси қувончлики, жамоатчилик бюролари составида инженер ва техниклар қаторида ишчилар ҳам бор. Шу нуқтаи назардан қараганимизда бундай бюроларда назариянинг практика билан боғланиши намоён бўлмоқда. Уларнинг жисмоний ва ақлий меҳнат ўртасидаги тафовутни камайтиришдаги роли ҳам катта. Чунки ишчилар инженерлар бажарадиган вазифани ўрганадилар, улар билан биргаликда асбоб-ускуналарнинг янги конструкциялари устида, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш устида ижодий изланиш олиб борадилар. Инженерлар эса ўз навбатида ишчилар меҳнатини чуқур ўрганадилар, амалий иш билан яқиндан машғул бўладилар ва ишлаб чиқаришда юзага келган масалаларни тез ҳал қиладиган бўлиб қоладилар.

Тошкент областидаги саноат корхоналарида 100 га яқин жамоатчилик бюролари ташкил этилди. Улар аъзоларининг ишлари диққатга сазовордир. Ҳозир деярлик барча йирик корхоналарда шундай бюролар ишлаб турибди. Масалан, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатида 7 та жамоатчи конструкторлик бюролари ишлаб турибди. Уларга 47 киши бирлашган. «Ўзбекуголь» комбинати корхоналарида 5 та, Чирчиқ электркимё комбинатида 31 та, Ўзбекистон трактор-йиғув заводида, Тошкент экскаватор заводида, Тошкент тўқимачилик комбинатида 3 тадан шундай бюролар бор.

Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатида ташкил этилган жамоатчи конструкторлик бюросининг фаолияти диққатга сазовордир. Унинг составида 10 киши бор. Бюро партия ташкилотининг ташаббуси билан ўтган йилнинг июнь ойида ташкил этилган эди. Бу бюронинг ўзига хос ижобий томони шундаки, унинг аъзолари жуда катта техника-иқтисодий фойда берадиган масалаларни муваффақиятли ҳал қилмоқдалар.

Бюро аъзолари томонидан ишлаб чиқилган ва қаттиқ қотишмалар чиқиндиларини қайта ишлашга мўлжалланган установка дастлабки ҳисобларга қараганда корхонага 300 минг сўм фойда келтиради.

Тошкент экскаватор заводида конструкторлик-технологик типидаги бюро ташкил этилган. Бу бюрода 15 киши ишлайди, унга ўртоқ Я. Сукин раҳбарлик қилмоқда. Шуниси қувончлики, бу бюро аъзолари катта тажрибага эга бўлган рационализаторлардан иборат. У корхона технологлари ташаббуси билан тузилган. Бюро аъзоларининг экскаваторни модернизациялаш бўйича ишлаб чиққан фақатгина иккита таклифи коллективга ўнларча минг сўмлик фойда келтирди. Ўтган йили жамоатчилар 16 та лойиҳалаш ишларини бажардилар.

Шу заводда ўртоқ Э. Яйчень раҳбарлигида асбоб-ускуналарни модернизациялаш бўйича жамоатчи конструкторлик бюроси ишлаб турибди. Унинг составида 22 киши, шу жумладан новаторлар, малакали ишчилар ва актив рационализаторлар бор. Жамоатчилар жуда катта ишларни амалга оширишмоқда. Улар қисқа муддат ичида асбоб-ускуналарни модернизациялашга қаратилган 11 та иш бажардилар. Шу жумладан, ҳозирги замон фани ва техникаси ютуқлари асосида яратилган «6Н82Г» маркали горизонталь-фрезерлаш ҳамда «ДИП-500» маркали токарлик станокларини такомиллаштирдилар. Бу жуда катта ютуқ.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Жамоатчилик асосида ишлайдиган бюроларнинг деярлик ҳаммаси ўз корхоналари коллективлари олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Лекин бу ватанпарварлик ҳаракатини янада кенгайтиришда камчиликларимиз ҳам йўқ эмас.

Тўғри, бу соҳада Совнархоз машинасозлик саноати бошқармаси барчага ўрнак бўларли ишлар қилмоқда. Корхоналарда жамоатчи бюроларни кўпайтириш чораларини кўраётир, улар ишлаб чиққан таклифларни жорий қилишга яқиндан ёрдам бермоқда. Аммо бошқа бошқармаларимизда аҳвол кўнгилдагидек эмас. Газ ва нефть, бинокорлик материаллари, пахта-луб гўшт-сут саноатлари корхоналарида жамоатчилик асосида ишлайдиган бюролар жуда кам ташкил этилган.

Яна бир камчилик шундаки, жамоатчилик бюролари билан олий ўқув юртлари ўртасида алоқа йўлга қўйилмаган. Агар бу алоқа ўрнатилса, ишлаб чиқариш масалаларини ҳал қилишда олимларимизнинг иштирокини кучайтириш, фанимизнинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш имкони яратилади.

Г. ВИНОКУРОВ,
Ўзбекистон Совнархози раисининг ўринбосари.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

СОВЕТЛАРНИНГ ТАЯНЧИ

«Янгиариқ» маҳалласи Киров районидаги нообод маҳалла ҳисобланарди. Маҳалланинг кўчаларига шағал тўкиб, асфальт ётқизиш у ёқда турсин, ҳатто очилмаган кўчалари ҳам бор эди. Дурустгина идора, қизил чойхона бўлмаганидан йиғилишлар очиқ майдонларда ўтказиларди.

Маҳалла аҳолисининг 1959 йил бошларида бўлиб ўтган йиғилишида шу ерда истиқомат қилувчи меҳнаткашлар сўзга чиқиб, ободончилик тўғрисида бош қотирмаганликлари учун маҳалла комитетининг аъзоларини қаттиқ танқид қилдилар. Комитетнинг янги составига ишчан кишилар, серғайрат ёшлар сайланди. Маҳалла аҳолисининг талаб ва эҳтиёжлари синчиклаб ўрганилди. Маҳалламиз обод ва кўркам бўлсин —кўпчиликнинг истаги ана шу эди.

Киев кўчасидаги кўпгина ахлатхона, чуқурликлар кўмиб ташланди. Кўп ўтмай аҳолининг куч ва маблағлари ҳисобига идора, клуб ва қизил чойхона қуришга киришдик. Янги биноларга анчагина қурилиш материаллари сарф бўлди. Бу соҳада район ижроия комитети ҳам ёрдам берди. «Кўпдан қуён қочиб қутилмас» деганларидек, қисқа вақт ичида шинам бинолар қад кўтарди.

Маҳалламизнинг ўқув ёшидаги болалари қўшни маҳаллалардаги 143-ва 150-мактабга қатнаб ўқирдилар. Ўқувчиларнинг кўплигидан бу мактаблар бир сменали машғулотга кўчирилмаганди. Ҳолбуки, маҳалламизда мактаб, болалар боғчаси, яслилар қуриш учун алоҳида жойлар қолдирилган. Лекин бу биноларни қуришга етарли аҳамият берилмай келинган. Аҳолининг талаби билан тегишли ташкилотларга мурожаат қилиб, қурилишларни бошлаб юбориш масаласини қўйдик. Натижада яқинда уч қаватли 8 йиллик мактаб биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Янгиариқ, Космонавт кўчалари боши берк бўлиб, аҳоли қишда лойдан, ёзда чангдан қийналарди. Бу кўчаларни очиб, асфальт ётқизишни талаб қилиб район коммунал хўжалигига неча марталаб мурожаат қилдик. Лекин илтимосимиз оқибатсиз қолаверди. Шундан кейин Ўзбекистон ССР Олий Советига сайланган депутатимиз, республика қурилиш министри ўртоқ С. Иброҳимовга мурожаат қилдик.

Депутатимиз маҳаллага келиб, нообод кўчаларни кўздан кечирди ва уларга асфальт ётқизиш масаласини тегишли ташкилотлар олдига қўйди, бу ишнинг ижросини суриштириб турди. Натижада ҳар икки кўчага шағал ётқизилиб, асфальтланди. Шу кўчаларда истиқомат қилувчи аҳоли эса кўча четларига мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқаздилар. Кўчаларнинг икки чети гулзор қилинди.

Ўтган йилнинг охирида ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Маҳалла аҳолиси қилинган ишларга якун ясаб, навбатдаги муҳим масалаларни ўртага ташлади. Ишнинг миқёси катта ва хилма-хил бўлгани учун маҳалла комитетининг составини аввалги 5 киши ўрнига 13 кишидан иборат қилиб сайланди.

Биз ишни қайта қурдик. Ободончилик, мактаб-маориф, маданий-оқартув, соғлиқни сақлаш, молия ишлари бўйича алоҳида секциялар тузилди. Бундан ташқари пенсионерлар совети, ўртоқлик суди ва кўнгилли дружина ҳам ташкил қилинди.

Илгарилари маҳалланинг турли ишларини фақат раис, муовин, секретарь ҳал қилса, эндиликда ҳар бир ишни унинг турига қараб секциялар ҳал қилади. Жуда кўп тадбирлар жамоатчилик кучи билан амалга оширилмоқда.

Аҳоли ўртасида оммавий-тарбиявий ишларни яхшилашга алоҳида эътибор бердик. Бир йил ичида 72 та жанжалли масалани ўзимиз ҳал қилдик. Булар орасида хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатда бўлувчи ҳамда безорилик қилиб аҳолининг тинчлигини бузувчи айрим шахсларнинг масаласи ҳам бор.

Маҳмуд Тоиров ҳеч қаерда ишламай, бозорда даллоллик қилиб, топган пулига ичиб келар, онаси ва укаларини ҳақорат қиларди. Маҳмуднинг феъл-атвори маҳаллада икки марта муҳокама қилинди. Шунингдек Садир Мусаев, Носир Муҳиддинов каби баъзи ёшларимиз ичиб келиб, ўзларидан катталарга одобсизлик қилганлари учун уларга чора кўриш масаласи маҳалла аҳолиси муҳокамасига ҳавола қилинди. Улар жамоатчилик олдида тавба қилишди. Ҳозир бу ёшларнинг ўзлари тарбиявий ишларни яхшилашда маҳалла комитетига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Пенсионерлар советининг иши айниқса диққатга сазовордир. Пенсионерлар совети (раиси кекса коммунист Муҳамедали Азимов) 120 пенсионерга 55 тонна кўмир ордери, 50 пенсионерга уйларини ремонт қилиш учун 50 рулон тол олиб беришга ёрдам қилди. Советнинг раис муовини Шариф ота Сафаров эса маҳалланинг молия ишларига актив ёрдам бермоқда. Ободончилик ишларида ҳамда клуб, идора биноларини қуришда ҳам кекса пенсионерларимиз катта ҳисса қўшдилар. Сувоқчилик ва дурадгорлик ишларини ана шу отахонларимиз қилиб беришди.

Қизил чойхонамиз кечқурунлари кишилар билан гавжум бўлади. Бу ерда меҳнаткашлар газета-журналлар ўқийдилар, турли қизиқарли темаларда лекция ва суҳбат ўтказилади. Тез-тез савол-жавоб кечалари бўлиб туради.

Бизда «Ўқиб ибрат ол!» ва «Маҳалла овози» деган 2 та деворий газета мунтазам чиқиб туради.

Маҳалла комитетимиз ўзининг иш фаолиятида бундан буён ҳам кенг жамоатчиликка таяниб иш кўради ва Советларнинг муносиб таянчи бўлади.

А. НАБИХЎЖАЕВ,

Сиз кўриб турган суратдаги бу йигит — ўртоқ О. Дервиш «Промтехмонтаж» тресги Чирчиқ бошқармасининг энг илғор электр пайвандловчиларидан ҳисобланади. У ҳозир Чирчиқ тайёр уйлар комбинати қурилишида ишлаб, кунлик топшириқларини 130 процентдан адо этмоқда.

О. Левак фотоси.

ЁШ ЧАВАНДОЗЛАР

(ЛАВҲА)

Очиқ деразадан ошиб тушаётган ўйноқи шамол хонани аллақаёқдан эргашиб келган атир гул ҳиди билан тўлдирган. Сукунатни рақамлари ярқираб турган осма соатнинг чиқиллашию, қатор кроватларда ухлаб ётган йигитларнинг чуқур нафас олишигина бузади.

Тўлқин деразa ёнидаги кроватга ёнбошлаганича чигирткаларнинг чириллашига қулоқ солиб ётарди. Бугун иш айниқса кўп бўлди. Ҳамма чарчади. Бир йўла тўртта состав тузилиб, иккитаси ажратилди. Кечаси ҳам станцияга белгиланганидан ортиқроқ юк келиб қолиш эҳтимоли борлигидан машинист-инструктор Тўлқин ва унинг ёрдамчисига бригада дам олиш уйида тунашни таклиф қилди.

Қўшни хонадаги қўнғироқ товуши тун жимлигини бузиб ғайри-табиий қаттиқ жаранглади. Тўлқин шошилиб ўрнидан турди ва бошқаларга халал бермаслик учун зипиллаб ўтиб, трубкани олди.

— Дўстмуҳамедов эшитади...

— Тўлқинмисан?.. Безовта қилганим учун эртага жазолайсан, — машинист-инструктор Федоровскийнинг хорғин, аммо ўзига хос қувноқ овози эшитилди. — Ҳозир поезд келади. Вагонларни ажратиш керак... Тезроқ етиб келинглар.

— Хўп бўлади, Серафим Виколович, — деди Тўлқин қисқа қилиб ва трубкани қўйди-да илдамлик билан кириб, ёрдамчиси — Султонни уйғотди.

— На уйингда ҳаловат бор, на уйқунгда, — деди Султон кителини кияр экан норозилик билан. — Энди овқатланай деб тургачингда состав келиб қолади. Ярим соат ухламасингдан маневрга югурасан...

Тўлқин фуражкасини баландроқ кўтарди-да, қотма гавдасини хиёл эгиб, дўстининг ҳали уйқу тумани аримаган кўзларига тикилди.

— Ҳали ҳеч ким аллаламаяпти деб ҳам койирсан? — деди Тўлқин кулиб.

Султон унинг бегараз кулиб турган кўзларига бир қараб, ҳеч нарса демай, тез-тез юриб кетди...

Дўстлар асфальтланган йўлкадан илдам боришар экан. ўйноқи шамол уларнинг сочини тортқилар, шодлик, тетиклик ҳадя қиларди. Улар бир неча дақиқа жим боришгач, Тўлқин секин, ўзига ҳам эриш туюлган салмоқли товуш билан сўз бошлади:

— Марднинг иши меҳнат, дейдилар. Шикоят қилиш бизга ярашмайди. Ахир кечагина коммунистик меҳнат бригадаси номини олдик. Серафим Виколовични кўрдингми?! Чарчаш нималигини билмайди. Мени бир вақтда боплаб изза қилгани ҳали-ҳали эсимда. — Тўлқин бундан уч йил илгари рўй берган ҳодисани қисқача гапириб берди: у тунги маневрга бир марта кечикиб чиққанида инструктор «Танноз тарангунча тўй тарқалар!» деб қўйган...

Султон Тўлқиннинг ўшанда қандай ҳолга тушганини кўз олдига келтириб, қаҳ-қаҳ уриб кулиб юборди.

Дўстлар юк ортиш майдончасига келишганида поезд тузувчилар, вагонсозлар шайланиб туришарди. Тезда вивозной тепловоз ҳам тайёрлаб қўйилди. Узоқдан «ТЭ-3» тепловозининг гудоги эшитилганида юк майдони устида прожекторлар кўз очди. Пайваста излар бўйлаб елиб келган состав тўхтади. Составнинг орқа томонига ўтган вивозной тепловозга поезддан ажратилган беш вагон уланди.

— Олға! — деди баланд овоз билан Тўлқин.

— Кетдик! — хитоб қилди Султон ҳам.

Тепловоз аста силтанди, светофорнинг узоқда милтиллаб кўринаётган чироқларини тутиб олмоқчи бўлгандек олға елиб кетди. Тепловоз будкасининг олдига осиб қўйилган вимпелда зарҳал сўзлар ярқирайди: «Коммунистик меҳнат бригадаси. Машинист Т. Дўстмуҳамедов, машинист ёрдамчиси С. Аюпов». Тўлқин баҳор шамолида аста тебранаётган вимпелга кўз қирини ташлаб қўйди-да, тезликни оширди. Деразадан эркаловчи майин ел қуйилиб кирди. Қуёш ҳали уйғонмаган бўлса-да, шарқ осмони қизғиш тус олганди. Бу келажакка йўл олган ёш чавандозларнинг навбатдаги меҳнат тонги эди.

* * *

Тошкент тепловоз депосида ёш бўлса ҳам меҳнатда барчага намуна бўлаётган машинистлар оз эмас. Тўлқин Дўстмуҳамедов бошчилигидаги виводной бригада апрель ойида 730 килограмм ёнилғи тежаб қолди.

Машинист Соколовский билан унинг ёрдамчиси Сазонов шу йилнинг дастлабки тўрт ойи мобайнида 44 та оғир юкли поездда нормадан ташқари 14.668 тонна юк ташидилар. Машинист Ҳамид Пачаев, машинист ёрдамчиси Ғайрат Отабоев ва бошқа ёш машинистларнинг меҳнат ғалабалари ҳаммани қувонтиради.

Депо ёшлари аҳиллик билан меҳнат қилишади. Депода ёш чавандозлар сафи тобора ўсиб, кенгайиб бормоқда.

Ў. ҲОШИМОВ,
Т. МИРҲОДИЕВ.

РИЗАМАТ ОТА ИЗИДАН

Машҳур соҳибкор, давлат мукофотининг лауреати Ризамат ота Мусамуҳамедов Қорахитой қишлоғидаги собиқ колхоз ерларини айланиб юриб соҳибкорларга:

— Сизларнинг ерларингиз мева ва узум учун жуда мос экан, шунинг учун боғдорчиликни ривожлантиришга кўпроқ аҳамият беринглар, — деб маслаҳат берди. Ота шу гапларни айтар экан, боғ ва токзор бўладиган ерларни кўрсатди, дастлабки кўчатларни режа билан экишни уқтирди ва бу ишга амалда ёрдам берди.

Ана шундан буён орадан олти йил ўтди. Ҳозир 1-«Оҳангарон» совхозининг шу қишлоққа жойлашган 1-бўлимига борсангиз хурсанд бўласиз. Ризамат отанинг маслаҳати асосида анча ишлар қилинган. Боғ ва ток майдони 125 гектарга етказилди. Бу ерда меваларнинг ҳар хил тури — олма, ўрик, олхўри, шафтоли, олча, гилос, нок, жийда, ёнғоқ, анжир, анор ва ҳар хил навли узумлар бор.

Ўртоқ Исмоил Жўраев бошлиқ боғдорчилик бригадасининг ишчилари кекса соҳибкорлар тажрибаси ва агрономия билимларига амал қилиб, мева ва узумдан мўл ҳосил олиш йўлларини тобора мукаммалроқ ўзлаштирмоқдалар. 72 яшар Ҳасан ота Рўзиқулов, Холжўра Холтўраев, Абдуҳаким Холбоев, Ҳаким Муҳиддинов, Раҳмон Ўролов каби ёш ишчилар ҳам, коммунист Ҳурият Шорустамова, комсомол аъзоси Робия Эшонқулова, илғор ишчилардан Норгул Аролова, Буойша Чўлпоновалар ҳам Ризамат отанинг муносиб шогирдлари бўлишга интилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорига амалий иш билан жавоб беришга бел боғлаган бригада ишчилари янада зўр ғайрат билан ишга киришдилар. 20 гектар дастлабки ҳосилга кирган олма, 10 гектар данакли мева ва 5 гектар узумнинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олишга аҳд қилдилар. 125 гектар ернинг ҳаммаси чуқур шудгорлаб қўйилди, дарахтларнинг таги юмшатилди ва икки марта суғорилди. Токлар очилиб, тик симбағаз усулида сўриларга тараб қўйилди. Ҳосилга кирган мевалар буталиб, уларга тўғри шакл берилди.

—Бизнинг мўлжалимиз 1965 йилгача боғ ва токзорларни 200 гектарга етказиш, ҳар йили минг тонналаб ширин-шарбат мева ва узум етиштиришдир,— дейди бўлим бошлиғи ўртоқ З. Тоиров. — Боғимиз йилдан-йилга кенгаяди, ишчиларимиз ҳам боғдорчилик илми ва тажрибасини тобора мукаммалроқ ўрганмоқдалар. Боғ майдони бу йил яна 30 гектарга кенгаяди. Ҳозир шундан 20 гектарига кўчат экиб қўйилди. Ёш кўчатзорларга сабзавот экинлари экиш қизғин бормоқда.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг илғор товуқбоқари ўртоқ Ш. Гасанова янги-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Суратда: ўртоқ Ш. Гасанова янги очиб чиққан жўжаларни кўздан кечирмоқда.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

1962 ЙИЛНИНГ 4 ОЙИ ИЧИДА ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ҲАР СОҒИН СИГИРДАН СОҒИБ ОЛИНГАН ЎРТАЧА СУТ

(Килограмм ҳисобида)

Районлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг номи	1962 йил	1962 йилда 1961 йилга нисбатан процент ҳисобида
Оққўрғон	323	80,5
Бўка	366	110,9
Пискент	365	80,8
Ўрта Чирчиқ	401	93,9
Чирчиқ бошқармаси бўйича	**369**	**92,0**
Оҳангарон	376	127,9
Бўстонлиқ	541	108,2
Калинин	702	87,2
Оржоникидзе	675	84,1
Тошкент бошқармаси бўйича	**589**	**92,9**
Юқори Чирчиқ	524	102,5
Чиноз	826	94,7
Қуйи Чирчиқ	532	112,2
Янгийўл	674	95,9
Янгийўл бошқармаси бўйича	**623**	**100,8**
Гулистон	338	100,6
Комсомол	308	90,9
Сирдарё	411	106,8
Сирдарё бошқармаси бўйича	**362**	**100,8**
Бекобод	380	101,6
Янгиер	316	91,3
Янгиер бошқармаси бўйича	**344**	**96,6**

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ — ОММАГА!

МАШЪАЛ ХЎЖАЛИКДАН НЕГА ЎРГАНМАЙСИЗ

«Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг ҳозирги даражасига эришмоқ учун 40 йил курашдик. Эндиликда бу маҳсулотларни қирқ йилда эмас, балки бир неча йил ичида икки-уч баравар кўпайтириш керак. Буни турмуш талаб қилаётир, буни коммунизм қуриш манфаатлари талаб қилаётир».

Қадрдонимиз Никита Сергеевич Хрушчев КПСС Марказий Комитети март Пленумида ана шундай деган эди. Дарҳақиқат, бизда катта имкониятлар бор. Республикамизда, жумладан Тошкент областида шундай хўжаликлар борки, улар қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришда бошқа хўжаликлардан 10—15 йил илгарига кетганлар.

Гулистон районида Тошкент темир йўл бошқармасига қарашли «Первомаец» совхози бор. Бу хўжалик 400 гектардан озроқ суғориладиган ерга эга, холос. Шундай бўлишига қарамай, совхоз мақтовга лойиқ даражада мўл-кўл маҳсулот бермоқдаки, бундай даражага эришиш учун Гулистон районидаги колхоз ва совхозлар бир неча йил қаттиқ ишлашлари керак.

«Первомаец» совхози «Ленинград», «Коммуна» ва «Коммунизм» колхозларининг ўртасига жойлашган. Бу уч колхоз кейинги 2—3 йил ичида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, жумладан чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин камайтириб юборди. Уларнинг раҳбарлари бунга ернинг шўрлигини сабаб қилиб кўрсатадилар. Бироқ хеч ким улардан «нега «Первомаец» совхозида ер шўрланмайди?» деб сўрамайди. Бу колхозлар чорвачиликдан ҳам жуда кам, шунинг билан бирга таннархи анча қиммат маҳсулот оладилар. Бироқ ҳеч ким уларга: «нега «Первомаец» совхозида чорва моллари жуда сермаҳсул, маҳсулотнинг таннархи анча арзон?» деб савол бермайди. Ёнгинасида ери оз, маҳсулоти кўп хўжалик тургани ҳолда бу уч колхоз раҳбарлари ўз билганларича иш кўраверадилар, машъал совхоздан ўрганмайдилар.

Дастлаб дон етиштиришни таққослаб кўрайлик. Ўтган йили «Первомаец» совхози ҳар гектар ердан 7,5 центнердан арпа-буғдой, салкам 200 центнердан қовун-тарвуз, 334 центнердан лавлаги олди. «Коммуна» колхозида эса ҳар гектар ердан 3,1 центнер буғдой, 1,7 центнердан арпа етиштирилди. 6 гектар ердаги картошка, бир неча гектар ердаги лавлагидан бир грамм ҳам ҳосил олинмади. Уруғ пули шамолга учиб кетди. Меҳнат сарфланди, энг муҳими ернинг умри бекорга ўтди. «Ленинград», «Коммунизм» колхозларида ҳам шунга ўхшаш аҳвол рўй берди.

Бир нарса кишини ажаблантиради. Колхозларнинг раҳбарлари суғориладиган ерларда ҳосилдорликнинг пастлигига ер шўр, деб важ кўрсатадилар. Бироқ улар баҳорикор ерларда ҳам «Первомаец» совхозидан 2—3 ҳисса кам ҳосил олаётганларини қандай баҳона билан оқлай оладилар. Ахир баҳорикор ерларда шўр ҳам йўқ, сув ҳам. Шароит тамоман бир хил. Ёки колхозларнинг экинига ёмғир ёғмайдимикин? Арпа-буғдой пишганда чумчуқлар еб кетармикин? Шуниси таажжуб-да!

1961 йили «Первомаец» совхози 360 гектар ерга, унинг атрофидаги 3 қўшни колхоз бригаликда 5200 гектар сувли ерга экин эккан. 360 гектар ер ҳисобига совхоз салкам 1500 центнер гўшт, 4083 центнер сут, 3 колхоз биргаликда эса 1143 центнер гўшт, 2544 центнер сут етиштирган. Демак, 3 колхоз бирга қўшиб ҳисоблангнда ҳам 360—370 гектар ерга эга бўлган кичкинагина совхоздан анча кам гўшт, 2 бараварга яқин кам сут тайёрлаган.

«Коммунизм» колхозида 1600 гектардан кўпроқ сувли ерга экин экилади. Ўтган йили бу колхоз суғориладиган ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 19 центнер гўшт, 38 центнер сут етиштирди. «Ленинград» колхози ҳам тахминан шундай. **«Хўш, «Первомаец» совхозичи? Бу совхоз суғориладиган ҳар юз гектар ер ҳисобига 367 центнер гўшт, 1320 центнер сут тайёрлади. Демак, совхоз чорва молларининг маҳсулдорлиги жиҳатидан «Коммунизм» ва «Ленинград» колхозларидан беҳад илгарига кетди. Колхозлар ҳар юз гектар ердан гўшт олишда совхоздан 19 баравар, сут олишда эса 30 баравар орқада қолдилар.** Бироқ бу ҳақда район ва колхозларнинг раҳбарлари дўппини ерга қўйиб ўйлаб кўрмайдилар. Ҳолбуки, совхоз фақатгина ўтган йили эмас, балки бир неча йиллардан бери сурункасига ана шундай ажойиб кўрсаткичларга эришиб келаётир.

Маҳсулот таннархи ҳам «Первомаец» совхозида анча арзон. Айрим колхоз раҳбарлари мол туёғи қанча кўп бўлса, қанча кўп бўрдоқи боқсанг таннархи шунча қиммат бўлади, деб ўйлайдилар. «Первомаец»ликлар бу гапнинг пучлигини амалда исбот қилмоқдалар. Совхоз теварагидаги уч колхоз орасида чорвачилик маҳсулотларининг таннархи бироз арзонроқ хўжалик «Коммуна» колхозидир. Шундай бўлса ҳам бу колхоз билан совхоз маҳсулоти ўртасидаги фарқ жуда катта.

«Коммуна» колхози ўтган йили бир центнер мол гўшти етиштириш учун 141 сўм, совхоз 76 сўм, колхоз бир центер сут учун 25 сўм, совхоз эса 14 сўм сарфлади. Доннинг таннархи ҳам совхозда колхоздагидан роса 2 баравар арзонга тушган. Хўш, бунга сабаб нима? Сабаб шуки, совхозда ишнинг сифатига катта эътибор берилади, ҳаммадан ўз ишига сидқидиллик билан қараш қатъий талаб қилинади. Шунинг учун ҳам бу ерда ишнинг натижаси соз бўлади, ҳар бир қорамол ёки чўчқадан олинадиган маҳсулот кўпаяди.

Ўтган йили «Коммуна» колхозида ҳар бир соғин сигирдан 930 литрдан, «Коммунизм» ва «Ленинград» колхозларида бундан ҳам камроқ сут соғиб олинди. «Первомаец» совхозида эса пландаги 2700 ўрнига 2900 литрдан сут олинди. Бунинг устига колхозлардаги сутнинг ёғлилик даражаси уч ярим процент атрофида бўлса, совхозда беш процентга яқинлашиб боради. Агар ёғлилик ҳам сутга чақилса, совхоздаги ҳар бир сигир қўшни колхоздаги сигирлардан тўрт баравар кўп сут берган дейиш мумкин.

1961 йили совхозда ҳар бир она чўчқадан ўртача 36 бола, ҳар юз бош сигирдан 110 бузоқ олинди. Чорва молларининг туёғи пландагидан анча ортиб кетди. Шунинг учун ҳам «Первомаец» ликлар бу йил 3110 центнер гўшт, 4860 центнер сут етиштиришдек катта вазифани ўз зиммаларига олдилар. Сут соғувчилар бу йил ҳар бир сигирдан камида 3000 литрдан сут олиб, чорвачилик маҳсулотлари таннархини ўтган йилгидан анча камайтириш учун курашаяптилар.

Совхозда коммунизм нишоналари кўзга ташлана бошлади. Жуда арзон гўшт ва сутни доим сотиб олиш мумкин.

Хўш, нега «Коммуна», «Коммунизм» ва «Ленинград» колхозларида бунга эришиш мумкин эмас? Эришиш мумкин. Фақат хўжаликка ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилиш керак. КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми ана шундай муҳим вазифаларни қўйди.

С. СУЛТОНОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ИККИНЧИ ОНА ТИЛИМИЗ

Шу кунларда Тошкентдаги ҳамма олий ўқув юртларида май ойида пойтахтимизда ўтказиладиган маҳаллий мактабларда рус тилини ўқитиш методикасини яхшилаш республикалараро II илмий конференцияга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда, рус тилини ўрганишга бағишланган конференциялар, рус тили кечалари ўтказилмоқда.

Яқинда Тошкент Давлат университетининг геология факультетида ўтказилган кеча ҳам рус тилини ўрганишга бағишланган эди. Геология фанлари кандидати Исломов рус тилини қунт билан ўрганиш ҳақида гапирди.

Шунингдек, университетнинг филология факультетида ҳам «Иккинчи она тилимиз» деган темада кеча ўтказилди. Кечада сўзлаган филология фанлари кандидати А. Шомақсудов студентларга улуғ интернационал тилни ҳавас билан чуқур ўрганиш кераклигини уқтирди. Журналистика бўлимининг 1-курс студенти Юсупов гапириб, доҳий Ленин тилини чуқур ўзлаштирмасдан туриб, халқ минбари — совет матбуоти талабини қондириш мумкин эмаслигини айтди.

Кеча охирида ўзбек группаси студентлари ижросида рус куйларидан концерт берилди.

Факультетларда савол-жавоб кечалари ўтказилмоқда. Университет ўқитувчилари — рус тили дарсликларининг авторлари А. Азизов, Е. Стэнман, Халидовалар ўз китоблари юзасидан студентлар билан мунозара ўтказдилар.

Н. РАЖАБОВ.

* * *

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида яқинда бўлиб ўтган студентларнинг конференцияси рус тилини ўрганишга бағишланди. Профессор-ўқитувчилар, студентлар билан лиқ тўлган аудитория сув сепгандай жим-жит. Ҳамманинг диққати минбарда туриб рус тилида эркин, айни замонда ҳаяжон ва завқ билан сўзлаётган қуюқ қора сочли, хушбичим ўзбек қизида. Тарих-филология факультетининг 1-курс студенти Ҳафиза Усмонова ўзининг «КПСС XXII съезди қарорлари асосида рус тилини ўрганишнинг аҳамияти» темасидаги мароқли докладини совет поэзиясининг отаси Владимир Маяковскийнинг «Мен рус тилини улуғ Ленин шу тилда сўзлагани учун ҳам ўрганаман» деган ҳикматли сўзлари билан тугатаркан, тингловчилар уни қизғин олқишлади.

Навбат қозоқ қизи Турсуной Қувватовага келди. У, «Рус ва қозоқ тилларидаги бўғин турлари ва бўғин кўчириш тартиби» деган темада мазмунли доклад қилди. Педагогика факультетининг 1-курс студенти М. Қосимова ёзувчи Парда Турсуннинг «Ўқитувчи» романининг рус тилига қилинган таржимаси ҳақида сўзлади. Студент Тоҳир Бектурғоновнинг «В. И. Лениннинг рус тилининг софлиги учун кураши» темасидаги доклади ҳам тингловчиларга ғоят манзур бўлди.

Конференцияда рус тили ўқитувчилари Е. Резникова, М. Пестеренколар рус тилини ўрганишнинг аҳамияти ва йўллари ҳақида қимматли маслаҳатлар бердилар.

Б. МИРЗААҲМЕДОВ.

БУ—САККИЗИНЧИСИ

Пойтахтимизда ҳар бирида 500 — 600 бола тарбияланадиган мактаб-интернатлар сони тобора ортиб бораяпти. Кечагина Куйбишев районида яшовчи меҳнаткашларнинг фарзандлари учун яна бир йирик мактаб-интернат очилди. Интернатнинг кенг, барҳаво ҳовлиси байрам либосини кийган ўғил-қизлар билан гавжум. Уларнинг ёнида ота-оналар бахтиёр, мамнун туришарди. Пионерлар тантана маршини чалиб юборишганда диллар янада қувнаб кетди.

— Бу шаҳримизда ишлай бошлаган саккизинчи мактаб-интернатдир, дейди район партия комитетининг секретари ўртоқ Муҳамедова. — Ҳали бундай интернатлар жуда кўп қурилади, уларнинг ҳаммаси сизлар учун, азиз болалар.

Янги мактаб-интернатнинг 3 синф ўқувчиси Аличка кўркам бинога кираверишдаги лентани қирқар экан:

— Бахтиёр ёшлигимиз учун партия ва ҳукуматимизга раҳмат, — деди жарангли овози билан.

Ҳамма ичкари киради. Ойнадор терасса бўйлаб ўқув корпусига ўтилади.

— Интернатимиз 700 болага мўлжалланган, — дейди директор ўртоқ Саодат Ҳабибова. — Битта ўқув корпуси, иккита ётоқхонамиз бор. Слесарлик, токарлик, тикувчилик устахоналари; бир неча метод кабинетлари ишлайди. Бу ерда таълим ҳаёт билан боғлаб олиб борилади.

Ф. УСМОНОВА.

ЯНГИ ФАРМАКОПЕЯ

Даволаш ва профилактика мақсадлари учун катта қўлланма ҳамда медицинада фойдаланиладиган дори-ғор препаратлар ҳақидаги қонуниятлар мажмуаси — янги, тўққизинчи совет Фармакопеяси босмадан чиқди. Фармакопея синтетик препаратлар ва доривор ўсимликлар сифатларини белгиловчи кўрсатмалар тўпламини ўз ичига олган.

Маълумки бундан 96 йил муқаддам рус тилида биринчи бор граждан фармакопеяси нашр қилинган эди (унгача фармакопеялар латин тилида нашр қилинар эди). Шундан сўнг то 1910 йилгача олтита фармакопея босмадан чиқди. 1925 йилдан кучга кирган фармакопеянинг еттинчи нашри эса Совет Иттифоқининг биринчи Давлат фармакопеяси ҳисобланади. Бу фармакопеядан 1946 йилгача кенг фойдаланилди.

Шу йили босмадан чиққан саккизинчи фармакопея бўлса совет фармацевтика фанига катта янгиликлар киритди. Унинг мундарижаси мамлакатимизда кўп бўлган хилма-хил қимматли дориларни ва фармацевтика фанининг характерини яққол ифодалаб беради.

Фармакопеяда илғор совет фанининг органик химия, алкалоидлар химияси, гликозидлар, витаминлар ва бошқа соҳалардаги катта муваффақиятлари ўз ифодасини топган. Уни нашрга тайёрлашда шу соҳа билан шуғулланадиган илмий-текшириш институтлари, олий ўқув юртларининг кафедралари, химия-фармацевтика заводлари лабораторияларининг энг янги илмий ишларидан фойдаланилган.

Янги фармакопеянинг ташкил топишида ўзбек олимларининг ҳам хизматлари оз эмас. Химия фанлари докторлари, академиклар С. Ю. Юнусов ва О. С. Содиқовларнинг алкалоидлар соҳасидаги таълимотлари, Тошкент фармацевтика институтининг олимлари, илмий ходимлари томонидан ихтиро қилинган янги хил дорилар шулар жумласидандир.

Фармакопеяда 781 дори ҳақида мақола бор. Бу мақолаларда янги дорилар, препаратлар, антибиотиклар, витаминлар, синтетик гормонлар ҳақида фикр юритилади. Бу муҳим қўлланма ёрдами билан дорихоналардаги фармацевтнинг меҳнати енгиллашади, дориларнинг узоқ вақт бузилмай сақланиши таъминланади.

Булардан ташқари янги фармакопеяда суюқ дорилар учун ҳажм-оғирлик ўлчов бирлиги қабул қилинган. Унинг дорилар анализи қисми аввалги фармакопеяга нисбатан анча бой, янги фотометрия, нефелеометрия каби анализ усулларини қўлланиш тавсия этилган. Унда кучли таъсир қилувчи дориларнинг болалар учун максимал дозалари ишлаб чиқилганки, бу айниқса дорихоналарнинг ходимлари учун жуда фойдали қўлланмадир.

Хулоса қилиб шуни айтиш керакки, янги фармакопеянинг кучга кириши натижасида фармацевтларимиз ундаги қоидаларидан кундалик иш жараёнларида ижодий фойдаланиб, энг сифатли дорилар тайёрлайдилар.

А. АЛОВИТДИНОВ,
Тошкент фармацевтика институтининг V курс студенти.

Чет элларда нима гап

БОЛГАРИЯ СОВЕТ МЕҲМОНЛАРИНИ ҚУТМОҚДА

СОФИЯ, 11 май. (ТАСС). Н. С. Хрушчев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг Болгарияга қиладиган визити муносабати билан газеталар меҳнаткашларнинг жуда кўп хатларини босиб чиқармоқдалар.

Тўқувчи Стефка Колева қуйидагиларни ёзади: Мен ва Юрий Гагарин номидаги коммунистик меҳнат бригадамиздаги ишчи аёллар совет партия-ҳукумат делегациясининг келиши шарафига кучимизга-куч қўшиб ишламоқдамиз ва ишлаб чиқариш планини анча ошириб бажармоқдамиз. Биз азиз меҳмонларимизни муносиб кутиб олишни ва совет халқига нисбатан самимий муҳаббатимизни уларга изҳор қилишни истаймиз. Болгар халқининг азиз дўсти Н. С. Хрушчевнинг бизга меҳмон бўлиб келишидан жуда қувонмоқдамиз.

Академик Сава Гановский айтадики, совет халқи вакилларининг Болгарияга келиши болгар халқининг ҳаётида жуда катта воқеадир. Бизнинг халқимиз ва интеллигенциямиз, деб ёзади у, самимий дўст ва қадрдон қардошларимиз, азиз совет меҳмонлари, сизларнинг юртимизга келишингиздан астойдил қувонмоқдалар. Биз садоқат ва абадий дўстлик нишонаси сифатида қардошлик қўлингизни самимий ва чин кўнгилдан қисиб кўришишни истаймиз.

«Отечествен фронт» газетаси ёзади: Болгар халқи қардош совет халқининг, бизга бахтнинг тўғри йўлини кўрсатиб бераётган қудратли социалистик мамлакатнинг раҳбарларини самимий табриклайди. Н. С. Хрушчев мамлакатимизда бўлган ҳамма жойда уни социалистик Болгариянинг вафодор дўсти деб, тинчлик ва тинч-тотув яшаш учун толмас курашчи деб, шодиёна табриклайдилар.

ВЕНЕСУЭЛА КОМПАРТИЯСИ ТАҚИҚЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 11 май. (ТАСС). Венесуэла президенти Ромуло Бетанкур мамлакатда Коммунистик партия ва «Революцион сўллар ҳаракати» партиясининг фаолиятини тақиқлаш тўғрисида кеча декрет чиқарди. Ассошиэйтед Пресс агентлиги бу тўғрида хабар бериб, Бетанкур айни вақтда ана шу партиялар жойлашган биноларни дарҳол эгаллаш тўғрисида полицияга буйруқ берганлигини таъкидлайди.

С. РАДХАКРИШНАН ҲИНДИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ

ДЕҲЛИ, 11 май. (ТАСС). Истеъфо берган доктор Раженлра Прасад ўрнига доктор Сарвапалли Радхакришнан Ҳиндистон Республикасининг президенти қилиб сайланди.

Доктор Радхакришнан Ҳиндистоннинг таниқли давлат арбоби ва жаҳонга номи кетган философдир. У 1888 йилда туғилган. Мадрас коллежида таълим олган ва кўпгина илмий асарларнинг, шу жумладан Ҳиндистондан бошқа мамлакатларга ҳам машҳур бўлган монументал икки томли «Ҳиндистон философияси» китобининг авторидир. С. Радхакришнан мамлакатдаги энг йирик университетлар—Деҳли, Банорас ва бошқа университетларнинг канцлери ва вице-канцлери бўлган. У, Британия ҳукмронлигига қарши миллий озодлик ҳаракатида актив қатнашди.

С. Радхакришнан 1952 йилдан тортиб 1962 йилгача Ҳиндистон Республикасининг вице-президенти бўлди. У, вице-президент қилиб сайланган пайтгача уч йил Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги элчиси бўлиб турди.

Сарвапалли Радхакришнан 13 майда Ҳиндистон Республикасининг янги президенти сифатида тантанали қасамёд қилади.

СОВЕТ ВА АМЕРИКА ХАЛҚЛАРИ ЎРТАСИДАГИ ДЎСТЛИК ҲАЁТИЙ ЗАРУРАТДИР

НЬЮ-ЙОРК, 11 май. ТАСС мухбири Г. Шишкин хабар беради: Қўшма Штатлар халқлари билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик ҳаётий заруратдир,— Герман Титов шарафига бағишланган митингнинг асосий хулосаси шундай бўлди. Тўрт мингдан кўпроқ киши — ишчилар, хизматчилар, интеллигентлар, ёшлар ва пенсионерлар шаҳарнинг ишчилар яшайдиган қисмидаги «Сент Николайс Арина» залига тўпландилар. Рус ва инглиз тилларида «Жаҳонга тинчлик», «Герман ва Тамара, сизларни кўриб шод бўлдик», «Тинчлик ва АҚШ билан СССР ўртасидаги дўстлик — бизнинг мақсадимиздир» деган сўзлар ёзилган ранг-баранг плакатлар деворларга ёпиштириб қўйилган.

Америка-Совет дўстлиги кенгашининг ана шу митингни ташкил этган аъзолари бу унутилмас учрашувни яхши ўтказиш учун сидқидил билан кўпгина яхши иш қилдилар.

Америка-Совет дўстлиги кенгашининг таниқли арбоби Жессика Смит, Америка армиясининг отставкадаги генерали Хестер, негрлар газетаси «Афро-Америкен»нинг раҳбарларидан бири Жорж Мэрфи ва прогрессив ҳафталик «Нейшнл Гардиан» газетасининг редактори Жеймс Аронсон совет қаҳрамон космонавтини табриклаб гапирдилар. Уларнинг ҳаммаси ўз нутқларида бутун дунёда тинчликни сақлаш мақсадида турли мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни яхшилаш ҳаётий зарурат эканлигини таъкидладилар.

Залда бу сўзларга жавобан яна ва яна қарсаклар бошланади. Митинг қатнашчилари Герман Титов таржимаи ҳолидан айрим парчаларни эътибор билан тинглайдилар. Кеча программасини ижро этиш давомида ана шу парчалар ўқиб берилади. Украин халқ қўшиқларининг ҳаётбахш сўзлари минбардан бутун залга таралади. Нью-Йоркдаги украин хори бу қўшиқларни ижро этди. Мана, энг шодиёна пайт бошланади. Гулдасталар кўтариб олган, ёш америкаликлар билан бирга совет космонавти Герман Титов залга кириб келади. Гулдурос қарсаклар бир неча минут давом этади. Герман Титов билан қўл қисишиб кўришадилар, уни қучоқлаб ўпадилар, янгидан-янги гулдасталарни унга тақдим этадилар. Залнинг турли қисмидан рус ва инглиз тилларида табрик хитоблари янграйди.

Г. С. Титов бундай деди: Қўшма Штатларга қилган сафаримдан олган асосий таассуротим шуки, Америка халқи бизни дўстона кутиб олди. Мен буни космонавт сифатида ҳам, совет граждани сифатида ҳам ҳис этдим. АҚШдан жўнаб кетиш олдидан сўнгги учрашувим Америка-Совет дўстлиги жамияти уюштирган йиғилишда ўтаётганлиги мени жуда қувонтирмоқда. Бу жамият Америка халқининг совет халқига нисбатан дўстлик туйғуларини ифода этибгина қолмай, балки мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда ишончсизлик ва гумонсираш ўрнини дўстлик ва ҳамжиҳатлик туйғулари олиши учун ҳам зўр ғайрат билан ишламоқда.

Митинг тамом бўлади. Аммо, одамлар узоқ вақтгача тарқалишмайдилар. Улар гулдурос қарсаклар, табассум ва табрик хитоблари билан Герман Титовга, совет халқига самимий туйғуларини, тинчликни сақлаш ва Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларни яхшилаш учун астойдил ҳаракат қилажакларини ифода этадилар.

Г. ТИТОВ ҚАНАДАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

НЬЮ-ЙОРК, 11 май. (ТАСС). СССР космонавт учувчиси Герман Титов бугун Қўшма Штатлардан жўнаб кетди. У, Нью-Йоркдан самолётда Канаданинг Галифакс шаҳрига учиб кетди.

Қисқа сатрларда

✦ **Бекобод.** Райондаги Ленин номли колхозда янги радиоузел ишга тушди. Барча колхозчи хонадонларига радиоточкалар ўрнатилди.

Э. Қодиров.

✦ **Юқори Чирчиқ.** «Ўзбекистон» колхозининг Навоий участкасида саноат моллари магазини ва Паркент қишлоғи марказида хўжалик моллари магазини бинолари қуриб битказилди.

Ф. Жумақулов.

✦ **Тошкент.** Комсомол майдонидан қатнаётган 40-автобус маршрути «Пахта» маҳалласигача узайтирилди. Шунингдек, Тошкент—Келес бўйича юрадиган автобуслар ҳам «Қоплонбек» участкасигача борадиган бўлди.

Ю. Ахроров.

✦ **Ўрта Чирчиқ.** Киров номли совхозининг 1-бўлимида янги хўжалик моллари магазини очилди.

Н. Тўфонов.

✦ **Оржоникидзе.** Киров номли колхозда янги озиқ-овқат магазини қурилиб, ишга туширилди.

Ю. Мансуров.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„МУЛЛА САЙДИСЛОМ АЗАЙИМХОН КИМ?“

Сирдарё районидаги Великоалексеевск посёлкасида яшовчи Саидислом Абдуллаев ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товлаб, енгил-елпи ҳаёт кечириш ҳамда қинғир йўллар билан бойлик орттириш кўчасига ўтиб олган. Бу фрибгар ўзини табиб деб эълон қилиб, айрим содда одамларни тузоғига илинтириб келган. Унинг «табиблиги» ва қаллоблиги натижасида баъзи кишилар саломатликларини йўқотган, айрим оилаларнинг бузилиши ҳам ана шу ярамас шахснинг кирдикорлари туфайли содир бўлган.

С. Абдуллаевнинг бу қилмишларини фош қилган юқоридаги сарлавҳали фельетонга редакция қуйидаги жавобни олди:

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 25 апрель сонида босилган «Мулла Саидислом азайимхон ким?» сарлавҳали фельетонда келтирилган фактлар терговда тўла тасдиқланди. Бу иш Сирдарё район халқ судида кўрилиб, С. Абдуллаев 5 йил қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Унинг фрибгарлик йўли билан топган мол-мулки давлат фойдасига мусодара қилинди.

Сирдарё район прокурори
I класс юрист АҲМЕДОВ».

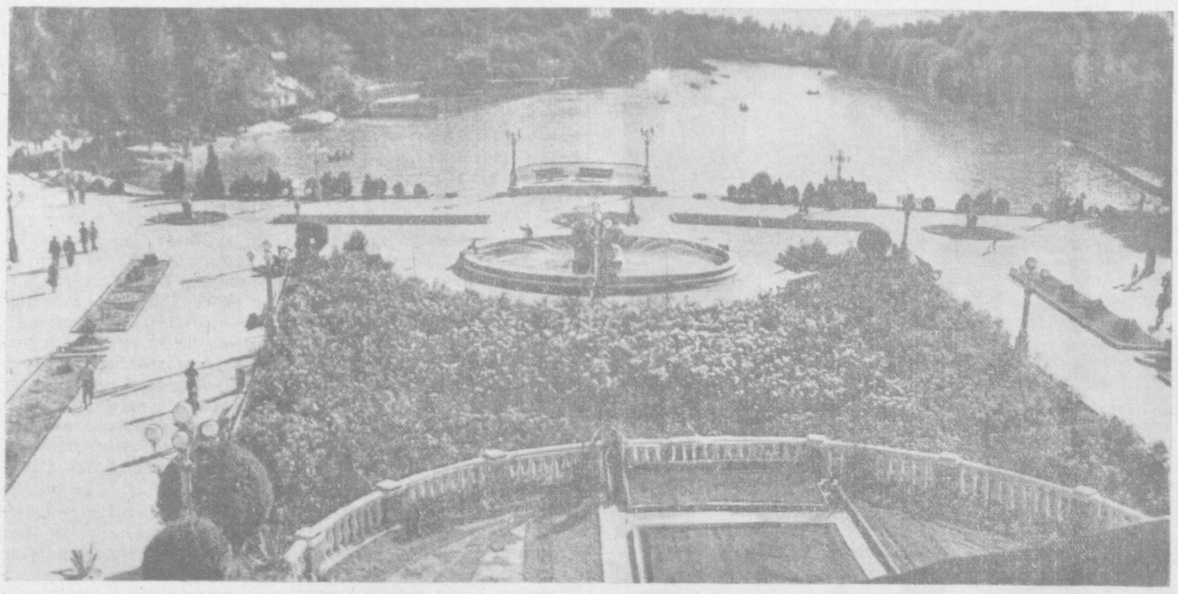

Суратда: Тошкентнинг ажойиб сайргоҳи — Комсомол кўли. Дам олиш кунлари бу ер минглаб шаҳарликлар билан гавжум бўлади.

А. Абалян фотоси.

БОҒ КЕЗАМАН

Боғ кезаман.
Дилда қувонч,
Дилда лаззат туганмас.
Улар, қаранг, кўзларимда
Нур бўлиб акс этади.
Ортар шодлик боққан сайин
Баҳор қизга суқланиб,
Ҳам табассум лабларимда
Ишвали рақс этади.
Боғ кезаман.
Бодроқ гулли
Дарахтлар навда эгиб,
Пешонамни силар майин.
Мендан тақ, дер, гулчамбар.
Чучмўмалар йўлим тўсар,
Боқмай ўтиб бўлармн.
Боғлаб олар нигоҳимни
Мовий кўзли ғунчалар.
Боғ кезаман,
Булбул сайрар,
Сув жўровоз,
Ел ўйнар.
Юзин янги очган гулдай
Атроф сухсур бепардоз.
Мен куйлайман,
Мен ўйнайман,
Учаман завқ кўкида.
Дилбар боғда
Шундай чоғда
Қай дил турар бепарвоз.

Гулчеҳра НУРУЛЛАЕВА.

ҲИНД ЮМОРЛАРИ

Бир хўжайин балиқни жуда яхши кўрар экан. Кунларнинг бирида хизматкори балиқни ювмай пишираётганини кўриб қолиб:

— Менга қара, нимага балиқни ювмай пишираяпсан? — дебди у.

— Тақсир, балиқ бир умр сувда яшайди-ку, ювиб нима қиламан, — дебди хизматкори.

* * *

Икки қалин дўстнинг бири сафарга жўнайдиган бўлибди.

— Ўртоқжон, сафарга жўнайдиган бўлиб қолдим. Бир узугингни берсанг, кўрганимда сени эслаб юраман, — дебди сафарга отланганн.

— Эй, дўстим тушмагур-эй, узукни нима қиласан. Бармоғингга қараганингда, дўстимдан эсдаликка узук сўрагандим, бермовди деб юрақол — дебди бошқаси.

* * *

Сафардаги бир киши хотинига хат ёзиб ўтирган экан, дўсти келиб қолибди. Дўстини кўриб, хатга «Олдимда Мурк Чанд ўтирибди. Хатимни ўқиб олмасин деб, шу ерда тугата қолдим» деб ёзибди у.

— Ия, нега ундай деб ёзасан? Ахир қачон мен сенинг хатингни ўқидим.

— Ўқимаган бўлсанг, қаердан билдинг?

Урду тилидан С. ЙЎЛДОШЕВ таржимаси.

ГУЛЛАЁТГАН ТОШКЕНТ

Тошкент аҳолисининг сони бир миллион кишига етди. Шу муносабат билан ЎзТАГ мухбири А. Ершов Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари П. М. Сазоновга мурожаат қилиб, шаҳарнинг қандай ривожланаётганлиги тўғрисида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Совет ҳокимияти йилларида, — деди ўртоқ Сазонов, — Ўзбекистон пойтахти мамлакатимизнинг энг йирик марказларидан бирига айланди. Тошкент аҳолисининг сони жиҳатидан Совет Иттифоқининг бешинчи шаҳри бўлиб қолди. Республикамиз пойтахти аҳолисининг сони урушдан аввалги 1939 йилдагига нисбатан қарийб икки баравар кўпайди.

Кўп миллатли Тошкент шаҳри мамлакатимиздаги йирик саноат марказларининг бири ва Совет Шарқидаги энг муҳим индустриал шаҳардир. Тошкент саноатининг ғоят тез суръатлар билан ривожланаётганлиги бизни бениҳоя қувонтиради. Шаҳар саноати ҳозирги вақтда икки ярим кун ичида ишлаб чиқараётган маҳсулот бутун 1913 йилда ишлаб чиқарилган ялпи маҳсулот миқдорига баравардир! Бу эса, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг миллий республикаларни ривожлантириш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилаётганлигининг ёрқин далилидир. Улуғ рус халқи ва мамлакатимиздаги бошқа қардош республикалар халқларининг Ўзбекистон меҳнаткашларига берган буюк ёрдами туфайли, ана шу муваффақиятларга эришилди.

Машинасозлик ва металл ишлаш саноати кейинги ўн йил ичида Ўзбекистон пойтахти индустриясининг етакчи тармоғи бўлиб қолди. Шаҳардаги ҳар икки ишчидан бири ана шу саноат тармоқларида ишламоқда. Хозирги пайтда пойтахт машинасозлари ҳар тўрт кун ичида чиқараётган маҳсулот бутун 1940 йил ичида ишлаб чиқарилган маҳсулот миқдорига баравардир! Тошкент пахтачилик учун керакли машиналар ишлаб чиқариш соҳасида жаҳонга донғи кетган марказ бўлиб қолди. Бизнинг шаҳримиз мамлакатда тўқимачилик машиналари ишлаб чиқараётган энг йирик шаҳарларнинг биридир. Бу машиналар кўпгина чет давлатларга экспорт қилинмоқда.

Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарадиган саноат ҳам тез ривожланмоқда. Масалан, ҳозирги вақтда ип газлама урушдан аввалги даврдагига нисбатан икки ярим баравардан кўпроқ тайёрланмоқда.

Ўзбекистон пойтахти бутун дунёга машҳур бўлган йирик маданият марказидир. Бу ерда олимлар, ёзувчилар, врачлар ва маданият соҳасида ишловчи бошқа арбобларнинг халқаро учрашувлари ўтказилмоқда. Барча қитъаларнинг кишилари «Тошкент» сўзини яхши биладилар, Осиё ва Африканинг эрксевар халқлари бу сўзни фахр билан тилга олмоқдалар.

Республикамизнинг пойтахтида 70 га яқин илмий муассаса, 17 олий ўқув юрти, 24 техникум ва бошқа махсус ўрта ўқув юртлари, 200 дан кўпроқ мактаб бор. Ҳозирги вақтда олий ўқув юртлари ва техникумларда юз мингга яқин киши ўқимоқда. Бу ўқув юртларини ҳар йили қарийб ўн беш минг киши тамомлаб, мутахассис бўлиб чиқмоқда. Шаҳарда тўрт мингга яқин илмий ходим ишлайди. Шу муносабат билан қуйидаги фактни эсга олиб ўтиш ўринлидир: Улуғ Октябрь социалистик революциясидан илгари Тошкент шаҳрида атиги бир ўрта махсус ўқув юрти бўлиб, бунда 86 киши ўқир эди, Тошкентда битта ҳам олий ўқув юрти йўқ эди. Бу фактларни шарҳлаб ўтиришнинг ҳожати йўқ.

Тошкент шаҳрида олти театр, 60 га яқин клуб, юздан ортиқ оммавий кутубхоналар, тўрт музей бор. Пойтахт босмахоналари шаҳар аҳолисининг жон бошига ҳисоблаганда ҳар йили ўрта ҳисобда 20 нусха китоб босиб чиқармоқдалар.

Беш мингдан кўпроқ врач ва ўн мингдан кўпроқ ўрта малакали медицина ходимлари шаҳар меҳнаткашларига медицина ёрдами кўрсатмоқдалар. 1913 йилда Тошкентда атиги 40 врач бор эди. Бу рақамлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг халқ соғлиғини сақлаш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилаётганликларини ёрқин исбот этади.

Кейинги вақтларда шаҳримизнинг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. Жуда кўп янги обод кўчалар, скверлар барпо этилди, чиройлик жамоат бинолари қад кўтарди. Уй-жой қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Шу йилнинг биринчи кварталидагина шаҳарда бир мингдан ортиқ квартира фойдаланиш учун топширилди.

Етти йилликнинг охиригача Тошкентда бир миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жой қурилиши керак.

Яқин йиллар ичида Ўзбекистон пойтахти атрофида биринчи йўлдош-шаҳар — Чиғириқ пайдо бўлади. Бу шаҳарча Тошкент денгизи соҳилларида қурилади. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу ернинг хушманзарали жойларида Тошкент меҳнаткашларининг дам олишлари учун йирик база вужудга келтирила бошлади.

Ўртоқ Сазонов суҳбатнинг охирида айтдики, Тошкент меҳнаткашлари КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини тезроқ амалга ошириш учун қатъий бел боғлаб, шаҳар хўжалиги ва маданиятини юксалтириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

ДЕНГИЗДА ДАМ ОЛИШ УЙИ

— Денгизда саёҳат қилиш — дам олишнинг энг яхши тури, — деди СССР денгиз флоти министрининг ўринбосари Дмитрий Зотов Новости матбуот агентлиги мухбирига. — Мовий осмон, шифобахш ҳаво, заррин қуёш нурлари... Ҳар куни янгидан-янги таассуротлар олади, киши.

Бу йил Қора денгиз флотининг беш комфортабель лайнери — «Адмирал Нахимов», «Грузия», «Абхазия», «Латвия» ва «Литва»дан сузиб юрувчи дам олиш уйлари сифатида фойдаланилади. Бу кемалардаги саёҳат 15 кун давом этади. Дам олувчилар кемага тушиб Одесса, Ялта, Сочи, Сухуми, Батуми шаҳарларини сайр қиладилар.

Яхшилаб жиҳозланган каюталар, кенг сайргоҳ палубалар ва қуёш ваннаси қабул қиладиган майдончалар, музика салонлари, дам олиш хоналари, танца заллари, кафе ва кичкина ресторанлар ҳордиқ чиқарувчилар хизматида бўлади. «Адмирал Нахимов» ва «Грузия» теплоходларида дам олувчилар денгиз суви солинган бассейнлардан фойдаланишлари мумкин.

Каспий денгизида Боку ва Астрахань ўртасида бу йилги мавсумда янги теплоходлар — «Тожикистон» ва «Қирғизистон» қатнай бошлайди. Бу теплоходларда Нефтяные камни ва нефтчиларнинг денгиз шаҳарчасига экскурсияга бориш мумкин. «Здоровье» ва «Теренкур» деган иккита пассажир кемаларидан даволаниш рейслари сифатида фойдаланилади. (АПН).

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

СССР КУБОГИ УЧУН

Бу йил мастерлар командалари ўртасида Совет Иттифоқи кубоги учун бўладиган мусобақалар барвақт бошланди. Бу мусобақага қатнашган «Политотдел» колхози футболчилари 10 майда Батуми шаҳрининг «Динамо» командаси билан учрашдилар. Кескин кураш билан ўтган матч биринчи кун ғолибни аниқлаб беролмади. Қўшимча берилган вақтда ҳам ўйин ажрим бўлмаган эди. (ҳисоб 3:3 бўлганди). Рақиблар эртасига яна куч синашишди. Бу сафар майдон эгалари бўш ўйнаганлиги туфайли меҳмонлар 2:1 ҳисоби билан ғалаба қозондилар. Шу билан колхоз футболчилари кубок учун курашни давом эттириш ҳуқуқидан маҳрум бўлдилар.

М. Соатов.

ШТАНГАЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Янгийўлда штанга бўйича область биринчилиги мусобақаси бўлиб ўтди. Тошкент области шаҳар ва районларининг 10 та командаси ўртасидаги икки кунлик курашдан сўнг биринчи ва иккинчи ўринни Чирчиқ кимёгарлари эгалладилар. Шахсий ҳисобда 1962 йил Тошкент область чемпиони номини Чирчиқ электрокимё комбинатининг штангачиси Раҳим Раҳимбоев, Л. Блинов, Б. Елихин ва бошқалар олдилар.

Т. Сихарулидзе.

Ажойиб комбинация

Кўрсатилган диаграммадаги позиция бундан 25 йил бурун мастер Г. Каспарян берган бир йўла ўйнаш сеансларидан бирида вужудга келган. Мастер ажойиб комбинация ёрдамида ўйинни ўз фойдасига ҳал қилади:

1. Лс3:с6! Св7:с6. 2. Фh4 — с4+Кра6—в7. 3. Фс4:с6+!! Крв7:с6. 4. Кf3—е5+ +!! Крс6—с5. 5. Ке5—d3+Крс5—d4. 6. Крс1—d2! ва қоралар таслим бўлди, чунки с2 — с3хдан қутилишнинг иложи йўқ. Кучлар нисбати билан имкониятларга яхши разм солинг.

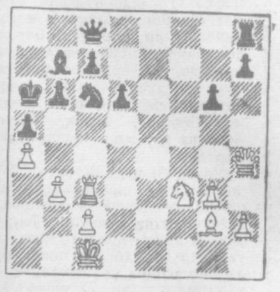

Шахмат — бу санъатдир, дейилишининг боиси ҳам бу ўйинда ана шундай гўзал имкониятлар мавжудлигидадир.

Энди ушбу позицияни тахтага теринг: Оқлар: Кра8, Кh1, п а7; Қоралар: Крd7. Юриш қоралардан албатта. Қандай юрса ўйин дуранг бўлади?

СССР спорт мастери М. Муҳитдинов таҳрири остида.

ТАЙЁРЛОВ КУРСИ

Гулистон шаҳридаги Куйбишев номли 1-мактаб ҳузурида Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг тайёрлов курси очилди. Бу уч ойлик курсда ўқувчилар институтнинг физика-математика факультетига кириш учун тайёргарлик кўрадилар. Ҳозир курсда 25 йигит-қиз ўқимоқда. Бепул ишлаётган тайёрлов курси машғулотларига институтнинг физика-математика ўқитувчиси аспирант Иброҳим Исмоилов раҳбарлик қилмоқда.

Б. СОИБНАЗАРОВ.

КУБА ЖУРНАЛИСТЛАРИ ТОШКЕНТДА

Ўзбекистон пойтахтининг журналистлар жамоатчилиги 12 майда Москвадан Тошкентга келган революцион кубалик қардош қаламкашларни самимий кутиб олди. Куба делегацияси составида «Революсьон» газетаси бош редакторининг ўринбосари Этиель Леон, «Мундо» газетасининг бош редактори Луис Гомес Вангуэмер, «Диарио де ла тарде» газетасининг бош редактори Эрнесто Вералар бор. Улар «Правда» газетасининг 50 йиллиги муносабати билан Москвада ўтказилган юбилей тантаналарида қатнашдилар.

Кубалик меҳмонлар «Қизил Ўзбекистон» газетаси редакциясида бўлдилар ва Тошкентда чиқарилаётган газета ва журналларнинг, Ўзбекистон Телеграф агентлиги, радио ва телевидениенинг масъул ходимлари билан учрашдилар. «Қизил Ўзбекистон» газетасининг редактори З. И. Есенбоев Куба журналистларини самимий табриклади.

Тошкент журналистлари дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида республика меҳнаткашлари Куба халқининг ўз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда, революция душманларига қарши курашда эришаётган муваффақиятлари тўғрисидаги ҳар бир хабарни зўр шодлик билан кутиб олаётганликларини меҳмонларга сўзлаб бердилар. Делегация аъзолари қаҳрамон халқнинг янги ҳаёти тўғрисида, революция ғалаба қилган пайтдан буён мамлакатда рўй берган қувончли ўзгаришлар ҳақида гапирдилар.

Кубалик меҳмонлар Ўзбекистоннинг саноат корхоналарини, колхоз ва маданий муассасаларини бориб кўрадилар.

Суратда: (чапдан ўнгга) «Революсьон» газетаси бош редакторининг ўринбосари Этиель Леон, «Мундо» газетасининг бош редактори Луис Гомес Вангуэмер ва «Диарио де ла тарде» газетасининг бош редактори Эрнесто Вера.

Б. Мазур фотоси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

13 МАЙ

Ўзбек тилида: 12.00 — **Физкультура билан шуғулланинг**, 12.20 — **Инглиз тили дарси**, 13.00 — **Павел Корчагин** (бадиий фильм).

Рус тилида: 14.40 — **Совет операси** (музика бўйича маданият университети), 16.00 — **Ер-Космос-Ер деган концерт**, 17.15 — **Пионерия** (киножурнал). 17.25 — **Жаҳон бўйича велосипедчилар пойгасидаги ғалаба**, 17.35 — **Телевизион янгиликлар**, 17.50 — **Мультипликацион «Крокодил»** (катталар учун), 18.00 — **Спорт эшиттириши**, 19.45 — **Дарахтлар улкан пайтда** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 21.15 — **Телевизион янгиликлар**, 21.30 — **Ўзбек давлат «Баҳор» ансамбли.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/V да эрталаб **Шопениана ва балетлардан парчалар**, 14/V да **Копелия**.

ХАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/V да **Алишер Навоий**, 14/V да **Номус**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бинода) — 13/V да **Катта концерт**. Ўзбекистон халқ артисти **Маҳмуджон Ғофуров**, республикада хизмат кўрсатган артистлар: **Фароғат Раҳматова, Эътибор Жалилова** ва солистлар қатнашадилар. Кеч соат 8 ярмида бошланади, 14/V да **Тошболта ошиқ**. Қишки бинода **Катта концерт**.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Шошилинч чақириш — «ВАТАН», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Зиғирпоялар ёнмоқда — «МИР» (кундуз соат 12, 4, кеч 6 ва 10 да).

Номалум аёл — (кундуз соат 1 ярим, кеч 5 ва 8 ярмида). **Оқ тиш** (кундуз ва кечқурун) — НАВОИЙ номли.

Тирилиш — «ИСКРА», (1 ва 2-серия, кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (2-серия, тоқ соатларда).

Қурол ва каптарлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2 ва кеч 8 да).

Бахтли Антони — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Рапсодия — «ИСКРА» (эрталаб соат 9 ярим, 10 ва 11 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ярим ва 10 да бошланади)

Даъват (1 ва 2-серия) «ОКТЯБРЬ».

Не Эр — «ВАТАН».

Тирилиш — «ПАХТАКОР» (1 ва 2-серия). ТЕЛЬМАН номли (2-серия кеч соат 10 да).

Қурол ва каптарлар — ТЕЛЬМАН номли.

Анда — НАВОИЙ номли.

Шошилинч чақириш — «ФЕСТИВАЛЬ», ПУШКИН номли, «ШАРҚ».

Рапсодия — КАФАНОВ номли.

Бахтли Антони — «УДАРНИК».

Ифтихор — «ПОБЕДА».

ФЕЛЬЕТОН

ТУҲМАТЧИ ЖАВҲАРОВЛАР

Одамларга насиба улашилганда Мирвоҳидга қора кўзойнак, хотинлари Қундузхонимга эса бир қулоч тил теккан экан. Шунинг учун Мирвоҳидга ҳамма нарса қопқора, тўғри нарса эгри бўлиб кўринаркан. Хотинлари Қундузхон эса эрларининг «доно» кўрсатмалари билан дуч келганни даҳанаки жанг билан савалаб кетаркан.

Замонанинг зайили билан юқорида номлари зикр этилган қаҳрамонларимизнинг севикли қизлари Гулчеҳра юлдузлари тўғри келиб Орджоникидзе районидаги Шокир Мақсудов деган бир йигитга турмушга чиқадилар. Ана энди ҳангомани кўринг. Мирвоҳид кўзойнагини тақиб бундай қараса, ишлар чатоққа ўхшайди. Ҳамма нарса тескари кўринаяпти.

—Ҳовлини ўз номингга ўтказиш пайида бўл, — деб шипшиди қизига у.

— Нега энди? — ҳайрон бўлди қиз.

— Рўзғор бузилса, сотишга ўнғай бўлади, каллаваранг!

— Нега энди дарров бузилақоларкан?

— Важоҳатидан ёмон одам кўринади, ҳушингни йиғиб ол!

Эртасига Қундузхоним қизининг бошқа қулоғига шивирлади:

— Вақт ғаниматда бойлик тўпла, бойлик! Тўшак тутсанг эрингникини тут...

Хуллас ота у деди, она бу деди, қизини жон ҳолига қўймади. Оила бузилди. Идорама-идора юриш бошланди. Ариза ва шикоятлар оқими турли ташкилотлар сари оқабошлади. Келин-куёв ўртасига тушмаган ташкилот — у, аралашмаган раҳбар қолмади. Бугун яраштириб кетсалар, эртасига узун тил она билан қора кўзойнакли ота келиб ораларига нифоқ солиб кетади. Гулчеҳра ҳам кўч-кўлони билан келинтушди бўлавериб нақ гаранг бўлиб кетди.

— Мени ўз ҳолимга қўясизларми-йўқми, дод дейман! — деди бир кун сабр-тоқати тўлиб-тошган Гулчеҳра.

— Бу нима нонкўрлик? — тутоқиб кетди отаси, — ҳали мўлжалдаги молни ундириб олганимизча йўқ, яна бир марта уйингга қайтиб борасан. Ахир отаси колхозга раис, онаси ҳам дуруст ишда, уларда бойлик сасиб ётибди. Тушунсанг-чи, калла!

— Менга тегишли молнинг ҳаммасини олиб бўлдингиз-ку, яна нима керак! — деди Гулчеҳра йиғламсираб.

— Овозингни ўчир!

Дарҳол куёв томонга «агар биз рўйхатда келтирган молларни бермасангиз, умрларингни судда ўтказиб юборамиз» деган мазмунда ультиматум жўнатилди. Куёв, унинг ота-онаси биз қандай кунга қолдик, деб ёқаларини ушлашди.

Мирвоҳид айтганидан қайтадиган анойилардан эмас! Енгилган номард дедию, енг шимариб ишга тушиб кетди. Қўлидан келган ҳамма пасткашликларни қилиб кўрди. Орджоникидзе район суди ажрим чиқарган эди, Мирвоҳид норози бўлиб облсудга югурди. Облсуд қарор чиқарган эди, эр-хотин икковлари дод-вой солиб олий судга чопишди. Хуллас роса оворагарчилик, асаб бузишлар бўлди. Жавҳаровлар идораларнинг доимий йўлдошига айландилар. Масалан, соат 9.00 да эр-хотин ишга кетаётган кишилардек уйларидан чиқадилар. 9.40 да узун-қисқа бўлишиб шаҳар прокуратурасига кириб борадилар. 10.50 да шаҳар партия комитетида учратасиз. 14.00 да олий суд биноси олдидан липиллаб ўтишади. 15.00 да газета редакцияларига боришади. 16.10 да райкомда... Соат 17.00 да уйларига қайтиб кетишади.

Кейин уйдаги ҳаёт бошланади... Битта ручка, сиёҳдон, даста-даста қоғоз... Уйқусиз тунлар... Яна иғво, бўҳтон тўла шикоят, аризалар. Эртаги куннинг плани. Хўш, шикоят қилинмаган қайси идора қолди экан? Эрталаб Жавҳаровлар эшигидан икки киши худди бутилканинг пробкаси отилгандек отилиб чиқишади. Бу гал кўзойнакли амакимиз Қундузхон ўрнига Гулчеҳрани судраб боради.

— Идорага кирганда қандай туриш керак? — деб имтиҳон қилади қизини.

— Йиғламсираб, — деб ўргатилган сўзларни такрорлайди Гулчеҳра.

— Баракалла. Иш тескарисига кетганда-чи?

— Ўзимни телбаликка солишим керак.

— Баракалла. Ўша раҳбар ишингни битириб бермаса нима қиласан?

— Ўзимни нобуд қиламан деб қўрқитаман.

1960 йилдан буён гоҳ у идорага, гоҳ бу идорага танда қўйиб, дуч келган кишининг устидан аризабозлик қилаберганлари учун маҳалладагилар ҳам Жавҳаровлар оиласига найзабозлар деб ном қўйишди. Баъзилар уларни кўрганда кўчанинг нариги бетидан юрадиган бўлиб қолишган. Ахир, сал тегиб кетсак бизнинг устимиздан ҳам шикоят ёзиб юришмасин, деб қўрқишади-да.

Гулчеҳра ҳали ёш. Лекин ўз қизига яхшиликни раво кўрмаган, молпараст ота-она қизнинг ёш умрини, севгисини хазон қилдилар. Кичик низо чиққанда бости-бости қилиш, насиҳат бериш ўрнига, улар оловга керосин септилар. Қизнинг бошини айлантирдилар, гаранг қилдилар. Ёш оилани буздилар.

Бир куни Гулчеҳрадан:

— Айб кимда ўзи, — деб сўрашди.

— Ота-онамда, — дейди у.

— Бўлмаса эрингиз билан ярашинг.

— Майли ярашаман!

Орадан бир кун ўтгач, Қундузхон қизининг қулоғини роса пишитиб ўша идорадаги бошқа бир эшикка киритиб юборди.

— Хўш, хизмат? — деб сўрашади у ерда.

— Эримни қаманглар. Ҳамма айб ўшанда экан...

— Кеча ҳамма айб ўзимда деб эдингиз-ку, ахир!

—Йўқ ундай деган эмасман..., — деб ёлғондакам йиғлашга тушди Гулчеҳра. — Ҳамма айб қайнонамда...

— Қайнонангиз нима қилди?

— Ҳеч нарса қилгани йўқ. Ҳаммасини қилди-қилди, судья Отахонова қилди.

— Тўхтанг, сизда тутруқ борми ўзи?

— Тутруқ дедингизми? Дадамдан сўраб кўрай-чи.

Мана сизга ёш, ўқиган қиз! Ёш бўлатуриб эскилик сарқитларига, хусусий мулкчилик, молпарастликка муккасидан кетибди. Ўзининг мустақил фикри, ақл-идроки йўқми? Ахир ўзининг ширин оиласини арзимаган мол-дунё, латта-путта деб бузипти-я!

Гулчеҳранинг отаси билан етаклашиб идорама-идора кўтариб юрган аризасидан баъзи бир жойларини сизга таништирайлик, ҳурматли газетхон! Кейин ўзингиз баҳо беринг. Диққат қилинг, парчалар ўқиб берамиз. «...Гувоҳлар сўзича раҳматлик қайнотам кўрмана қилмаган эмиш. Илтимос, шу гапга яхши диққат қилинглар. Ўзбек одатича қилиши керак. Шунингдек, келинсаломда ҳам анча мол қилишган. Шуларни ундириб беришингизни сўрайман. (Область партия комитетига ёзилган бешинчи аризанинг 11-бетидан). «...Босқинчилар менинг молларимни босиб ўтиришибди... 1 дона икки марта ювилган сочиқ... бир жуфт лозим... унча-мунча кийилган дўппи, 2 та ёстиқ авраси, боламнинг эски кўйлаги... (Газета редакциясига 1961 йилнинг январида ёзилган шикоятнинг 13-бетидан). «...Ишимнинг тўғри ҳал бўлишига ва материалларимни текшириб менга, боламга хиёнат қилганларнинг ҳаммасини жавобгарликка тортишингизни сўрайман» («Партия турмуши» журналига ёзилган шикоятнинг 5-бети). Қаранг-а, инсоф, виждонни йўқотгач молпарастлар бир жуфт лозим деб одамларни жавобгарликка тортишни талаб қилишаяпти-я!

Биз, шикоятдаги гаплардан баъзи бирларинигина келтирдик.

Энди буёғини эшитинг. Жавҳаровлар иши район, область судларида, Олий судда 19 мартага яқин кўриб чиқилди. Улар турли кишиларни қоралаб 20 га яқин ташкилотга ёзма, оғзаки — жами 90 мартача шикоят қилдилар. Турли идораларга неча-ўнлаб варақ шикоят жўнатдилар. Уларнинг шикояти туфайли Шокир Маҳсудовлар хонадони 54 марта катта-кичик комиссия олдида жавоб беришга мажбур бўлди. Аммо Мирвоҳид Жавҳаров ҳамон тинчигани йўқ. Яна ўнлаб идораларга бориб, одамларни ишдан қолдираяпти.

Жавҳаров ўзи юрист, лекин бирон жойда ёлчитиб ишлаган эмас. Қаерда ишласа ўша ерда бир нағма чиқарган. Ашаддий порахўр, бориб турган бюрократ сифатида думи тугилган. Ҳозир ҳам амалдорлик бўлмаса ишламайман деб нози-фироқ қилиб юрибди. Қундузхоним бўлсалар совет кишилари шаънига туҳмат устига туҳмат ёғдиришни жуда яхши биладилар-у, лекин ўзлари бирор ташкилотга кириб бир кун ҳам ишлаган эмаслар. Текин еб текин кийиш икковларининг ҳам суяк-суягига сингиб кетган.

Совет жамиятининг барча нозунеъматларидан фойдаланиб, ўз шахсий манфаати йўлида кишиларга туҳмат, иғво, бўҳтон қилишдан воз кечмайдиган Жавҳаровлар қачонгача жавобгарликка тортилмасдан юради.

Х. ТЎХТАБОЕВ,
Октябрь район Оқлон маҳалласи.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети юридик факультетининг деканати, партия ва касаба союз ташкилотлари доцент Шавкат Закариевич Уразаевга отаси **Закария УРАЗАЕВнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232, Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761, Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040, Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936, Хатлар бўлими — 34048, Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25885, Эълонлар бўлими — 28142, Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 00953. Нашр. — Г. — 1591.